

MiR/H 2014-2020/9(01)/03/2015

Minister Infrastruktury i Rozwoju

Wytyczne w zakresie trybów wyboru projektów na lata 2014-2020

ZATWIERDZAM

Maria Wasiak
Minister Infrastruktury
i Rozwoju

Warszawa, 31 marca 2015 r.

SPIIS TREŚCI

Słownik pojęć.....	4
Rozdział 1 – Podstawy prawne	7
Rozdział 2 – Zakres i cel wytycznych.....	7
Rozdział 3 – Podstawowe zasady prawa w zakresie wyboru projektów	8
Rozdział 4 – Ogólne warunki wyboru projektów	9
Rozdział 5 – Kryteria wyboru projektów	13
Rozdział 6 – Tryby wyboru projektów.....	16
Rozdział 7 – Tryb konkursowy.....	16
Podrozdział 7.1 – Cel i ogólne zasady konkursu.....	16
Podrozdział 7.2 – Organizacja konkursu.....	17
Podrozdział 7.3 – Ocena projektów.....	21
Podrozdział 7.4 – Rozstrzygnięcie konkursu i wybór projektów do dofinansowania.....	24
Podrozdział 7.5 – Harmonogram konkursów.....	26
Rozdział 8 – Tryb pozakonkursowy.....	27
Podrozdział 8.1 – Zastosowanie trybu pozakonkursowego.....	27
Podrozdział 8.2 – Zgłaszanie i identyfikacja projektów w trybie pozakonkursowym	29
Podrozdział 8.3 – Pozostałe etapy wyboru projektów pozakonkursowych do dofinansowania	31
Rozdział 9 – Eksperti.....	33
Podrozdział 9.1 – Informacje ogólne	33
Podrozdział 9.2 – Kandydaci na ekspertów	34
Podrozdział 9.3 – Umowa z ekspertem	37
Podrozdział 9.4 – Ocena pracy ekspertów i akredytacja kandydata na eksperta	39
Rozdział 10 – Szczegółowe procedury wyboru projektów EFS	40
Podrozdział 10.1 – Ogólne warunki opracowywania kryteriów w ramach EFS.....	40
Podrozdział 10.2 – Polityka szkoleniowa	41
Podrozdział 10.3 – Procedury oceny projektów w trybie konkursowym w ramach EFS.....	43
Podrozdział 10.4 – Negocjacje w ramach konkursowego trybu wyboru projektów w ramach EFS	45
Podrozdział 10.5 – Etap preselekcji w ramach EFS.....	47
Podrozdział 10.6 – Etap weryfikacji fiszek projektowych w ramach EFS.....	48
Podrozdział 10.7 – Etap oceny strategicznej w ramach EFS	49
Podrozdział 10.8 – Wybór projektów współpracy ponadnarodowej i projektów innowacyjnych w ramach EFS.....	52
Rozdział 11 – Wybór projektów w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT)	52
Rozdział 12 – Wybór projektów zintegrowanych.....	53

Wykaz skrótów

EFS	– Europejski Fundusz Społeczny;
EFRR	– Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego;
IOK	– instytucja organizująca konkurs;
IP	– instytucja pośrednicząca;
IW	– instytucja wdrażająca;
IZ	– instytucja zarządzająca;
JST	– jednostka samorządu terytorialnego;
KE	– Komisja Europejska;
KM	– komitet monitorujący;
KOP	– komisja oceny projektów;
KPA	– ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego;
KPO	– krajowy program operacyjny;
PI	– priorytet inwestycyjny;
PO WER	– Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020;
RPO	– regionalny program operacyjny na lata 2014-2020;
SZOP	– szczegółowy opis osi priorytetowych programu operacyjnego;
UE	– Unia Europejska;
UP	– Umowa Partnerstwa;
ZIT	– zintegrowane inwestycje terytorialne.

Słownik pojęć

Użyte w wytycznych pojęcia oznaczają:

- a) rozporządzenie EFRR – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, s. 289);
- b) rozporządzenie EFS – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1081/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, s. 470);
- c) rozporządzenie ogólne – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, s. 320);
- d) ustawa – ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. poz. 1146);
- e) beneficjent – podmiot, o którym mowa w art. 2 pkt 10 lub w art. 63 rozporządzenia ogólnego;
- f) dokument implementacyjny – dokument o charakterze wdrożeniowym (operacyjnym), którego opracowanie wynika z przepisów powszechnie obowiązującego prawa, strategii rozwoju lub zobowiązań międzynarodowych, w tym wynikających z warunkowości ex-ante, przedstawiający sposób realizacji celów zawartych w strategiach rozwoju, o których mowa w art. 9 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 1649);
- g) ekspert – osoba, o której mowa w art. 49 ustawy;
- h) fiszka projektowa – formularz umożliwiający potencjalnemu wnioskodawcy przedstawienie pomysłu projektu, w tym w szczególności projektu, który ma zostać zgłoszony do objęcia współfinansowaniem ze środków EFS;

- i) instytucja organizująca konkurs – jedna lub więcej właściwych instytucji odpowiedzialnych za organizację i przeprowadzenie konkursu. IOK może być instytucja zarządzająca, instytucja pośrednicząca lub instytucja wdrażająca;
- j) instytucja pośrednicząca – instytucja, o której mowa w art. 2 pkt 9 ustawy;
- k) instytucja wdrażająca – instytucja, o której mowa w art. 2 pkt 10 ustawy;
- l) instytucja zarządzająca – instytucja, o której mowa w art. 2 pkt 11 ustawy;
- m) komitet monitorujący – komitet, o którym mowa w art. 47 rozporządzenia ogólnego;
- n) komisja oceny projektów – komisja, o której mowa w art. 44 ustawy;
- o) ocena strategiczna – etap oceny projektów zgłoszonych do objęcia współfinansowaniem ze środków EFS w ramach konkursu, mający na celu analizę porównawczą wszystkich ocenianych na tym etapie projektów pod kątem spełniania kryteriów strategicznych;
- p) krajowy program operacyjny – program, o którym mowa w art. 2 pkt 17 lit. a ustawy;
- q) partnerzy – partnerzy, o których mowa w art. 5 ust. 1 rozporządzenia ogólnego;
- r) portal – portal internetowy, o którym mowa w art. 115 ust. 1 lit. b rozporządzenia ogólnego;
- s) preselekcja – etap oceny projektów zgłoszonych do objęcia współfinansowaniem ze środków EFS w ramach konkursu, mający na celu wyłonienie koncepcji projektów, które spełniają przyjęte w ramach danego konkursu założenia merytoryczne oraz identyfikację projektodawców posiadających odpowiedni potencjał do realizacji określonych działań i doświadczenie niezbędne dla realizacji danego projektu;
- t) program operacyjny – krajowy program operacyjny lub regionalny program operacyjny;
- u) projekt – przedsięwzięcie, o którym mowa w art. 2 pkt 18 ustawy;
- v) regionalny program operacyjny – program, o którym mowa w art. 2 pkt 17 lit. c ustawy;
- w) rozstrzygnięcie konkursu – zatwierdzenie przez właściwą instytucję listy projektów, o której mowa w art. 44 ust. 4 ustawy;
- x) system realizacji programu operacyjnego – system realizacji programu operacyjnego, o którym mowa w art. 6 ustawy;
- y) szczegółowy opis osi priorytetowych programu operacyjnego – dokument, o którym mowa w art. 2 pkt 25 ustawy;
- z) Umowa Partnerstwa – umowa, o której mowa w art. 2 pkt 20 rozporządzenia ogólnego, zatwierdzona przez KE w dniu 23 maja 2014 r.;
- ab) właściwa instytucja – IZ, IP albo IW, której zostały powierzone określone kompetencje związane z wyborem projektów w ramach programu operacyjnego;
- ac) wniosek o dofinansowanie projektu – dokument, w którym zawarty jest opis projektu lub przedstawione w innej formie informacje na temat projektu, na podstawie których dokonuje się oceny spełnienia przez ten projekt kryteriów wyboru projektów. Za integralną część wniosku o dofinansowanie uznaje się wszystkie jego załączniki;

ad) wnioskodawca – podmiot, o którym mowa w art. 2 pkt 28 ustawy;

ae) wytyczne – instrument prawny, o którym mowa w art. 2 pkt 32 ustawy.

Rozdział 1 – Podstawy prawne

Wytyczne w zakresie trybów wyboru projektów na lata 2014-2020 zwane dalej „wytycznymi” zostały opracowane na podstawie art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy.

Niniejszy dokument jest zgodny z przepisami prawa dotyczącymi wyboru projektów zawartymi w szczególności w:

- a) rozporządzeniu ogólnym;
- b) ustawie;
- c) rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) nr 240/2014 z dnia 7 stycznia 2014 r. w sprawie europejskiego kodeksu postępowania w zakresie partnerstwa w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (Dz. Urz. UE L 74 z 14.03.2014, s. 1).

Rozdział 2 – Zakres i cel wytycznych

- 1) Celem wytycznych jest zapewnienie jednolitego stosowania przez właściwe instytucje przepisów w zakresie trybów wyboru projektów, z uwzględnieniem specyfiki procedur wyboru projektów współfinansowanych ze środków EFS.
- 2) Wytyczne zawierają postanowienia dotyczące:
 - a) ogólnych reguł związanych z wyborem projektów;
 - b) trybu konkursowego wyboru projektów;
 - c) trybu pozakonkursowego wyboru projektów;
 - d) udziału ekspertów w wyborze projektów;
 - e) uzupełniających reguł związanych z wyborem projektów współfinansowanych ze środków EFS;
 - f) wyboru projektów w ramach ZIT;
 - g) wyboru projektów zintegrowanych.
- 3) Wytyczne są skierowane do instytucji uczestniczących w realizacji KPO i RPO.
- 4) Wytyczne obowiązują w okresie realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020.
- 5) Wytyczne nie mają zastosowania do programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej.
- 6) Za każdym razem, gdy w wytycznych wskazuje się liczbę dni, mowa jest o dniach kalendarzowych. Do sposobu obliczania terminów określonych w wytycznych stosuje się przepisy KPA. W związku z tym, jeżeli koniec terminu przypada na dzień ustawowo wolny od pracy, za ostatni dzień terminu uważa się najbliższy następny dzień powszedni.

Rozdział 3 – Podstawowe zasady prawa w zakresie wyboru projektów

- 1) IZ odpowiada za opracowanie kryteriów wyboru projektów, zwanych dalej „kryteriami” oraz procedur wyboru projektów. Każde kryterium musi zostać zatwierdzone przez właściwy KM. Kryteria wymieniane są w załączniku do SZOP. IZ przedstawiając propozycję kryteriów KM przedstawia również informację o najważniejszych kryteriach, które wynikają bezpośrednio z przepisów powszechnie obowiązującego prawa.
- 2) IZ może powierzyć IP wszystkie albo część zadań związanych z wyborem projektów, a następnie IP, za zgodą IZ, może powierzyć IW wszystkie albo część swoich zadań związanych z wyborem projektów. Zgodnie z art. 10 ustawy powierzenie odbywa się w drodze porozumienia (jeśli instytucja jest jednostką z sektora finansów publicznych) albo umowy (gdy instytucja jest jednostką spoza sektora finansów publicznych).
- 3) Kryteria oraz procedury wyboru projektów stosowane przez właściwe instytucje mają na celu zapewnienie, aby wybrane do dofinansowania projekty przyczyniły się do osiągnięcia celów szczegółowych i planowanych rezultatów w ramach poszczególnych osi priorytetowych programów operacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem celów pośrednich i końcowych określonych w ramach wykonania osi priorytetowych.
- 4) Kryteria oraz procedury wyboru projektów są opracowywane oraz stosowane z uwzględnieniem wynikających z art. 37 ust. 1 ustawy zasad przejrzystości, rzetelności, bezstronności i równego dostępu do informacji o warunkach i sposobie wyboru projektów do dofinansowania.
- 5) Kryteria oraz procedury wyboru projektów opracowane i stosowane przez właściwe instytucje uwzględniają zasady:
 - a) partnerstwa i wielopoziomowego zarządzania (art. 5 rozporządzenia ogólnego);
 - b) równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn (art. 7 rozporządzenia ogólnego);
 - c) zrównoważonego rozwoju (art. 8 rozporządzenia ogólnego).
- 6) Właściwa instytucja upewnia się, że jeśli realizacja projektu zgłoszonego do objęcia dofinansowaniem rozpoczęła się przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie, w okresie tym przy jego realizacji przestrzegano przepisów prawa. Sposób realizacji tego obowiązku zależy od właściwej instytucji i może polegać w szczególności na przeprowadzeniu kontroli uprzedniej, o której mowa w art. 22 ust. 3 i 4 ustawy. Również do oceny właściwej instytucji należy stwierdzenie, czy biorąc pod uwagę charakter oraz skalę ewentualnej nieprawidłowości projekt powinien być dofinansowany.

- 7) Właściwa instytucja realizująca zadania związane z wyborem projektów do dofinansowania może zlecać usługi związane z ich realizacją innym podmiotom, z zastrzeżeniem art. 44 ust. 1 ustawy.
- 8) W celu realizacji postanowień art. 13 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 240/2014 z dnia 7 stycznia 2014 r. w sprawie europejskiego kodeksu postępowania w zakresie partnerstwa w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (Dz. Urz. UE L 74 z 14.03.2014 r.) IZ może włączać w opracowanie regulaminów konkursów lub kryteriów partnerów, w szczególności tych którzy są członkami lub obserwatorami w KM.

Rozdział 4 – Ogólne warunki wyboru projektów

- 1) Właściwa instytucja podczas procesu wyboru projektów zobowiązana jest do przestrzegania zasad:
 - a) przejrzystości – rozumianej jako zapewnienie dostępu do informacji związanych z przebiegiem wyboru projektów. Zasada ta jest realizowana co najmniej poprzez udzielanie na wniosek wnioskodawcy informacji o postępowaniu, jakie toczy się w odniesieniu do jego projektu, a także poprzez bieżące zamieszczanie na swojej stronie internetowej informacji o etapie, na którym znajduje się dany konkurs lub innych informacji związanych z jego przebiegiem (np. może to polegać na publikowaniu z wyprzedzeniem informacji dotyczących zmian wcześniej wyznaczonych terminów zakończenia określonych etapów w konkursie);
 - b) rzetelności – rozumianej jako obowiązek zgodnej z ustanowionymi regułami oceny każdego projektu. Zasada ta jest realizowana co najmniej poprzez pisemne uzasadnienie wyniku oceny spełniania każdego z kryteriów, które zostało ocenione negatywnie oraz w przypadku kryterium punktowego nie przyznano maksymalnej możliwej do uzyskania liczby punktów. Każde uzasadnienie zawiera przynajmniej wskazanie wszystkich okoliczności, które przesądziły o negatywnym wyniku oceny spełniania danego kryterium lub wskazanie okoliczności uniemożliwiających przyznanie maksymalnej możliwej do uzyskania liczby punktów lub wskazanie okoliczności, które zdecydowały o przyznaniu określonej liczby punktów;
 - c) bezstronności – rozumianej jako zakaz indywidualnych preferencji w ramach grup czy typów wnioskodawców dopuszczonych do ubiegania się o dofinansowanie. Zasada ta jest realizowana poprzez przygotowanie kryteriów w taki sposób, aby ich stosowanie podczas wyboru projektów uniemożliwiało zastosowanie indywidualnych preferencji o charakterze podmiotowym. Stosowanie innych preferencji, dotyczących np. typów wybieranych projektów oraz grupowe preferencje o charakterze podmiotowym nie są

zabronione, o ile mają umocowanie w kryteriach. Dodatkowo zasada bezstronności odnosi się do stosowania mechanizmów gwarantujących bezstronność osób uczestniczących w wyborze projektów. W stosunku do pracowników właściwych instytucji włączanych do oceny projektów wymagane jest co najmniej wprowadzenie obowiązku podpisywania przez nich oświadczenia o braku przesłanek do wyłączenia pracowników organu, o których mowa w przepisach KPA odnoszących się do wyłączenia pracowników organu (art. 24 § 1 i 2 KPA). W przypadku projektów własnych właściwej instytucji wnioski o dofinansowanie jest opracowywany i oceniany przez różnych pracowników lub pracowników mających różnych bezpośrednich przełożonych. W stosunku do ekspertów oznacza to złożenie przez nich oświadczenia dotyczącego bezstronności, o którym mowa w podrozdziale 9.3 pkt 4;

- d) równego dostępu do informacji o warunkach i sposobie wyboru projektów do dofinansowania – rozumianej jako obowiązek udostępnienia co najmniej na stronie internetowej właściwej instytucji informacji dotyczących procedury wyboru projektów oraz niezbędnych do przedłożenia wniosku o dofinansowanie. Zasada ta jest realizowana także poprzez udzielanie odpowiedzi na pytania w powyższym zakresie. Odpowiedzi te są udzielane indywidualnie, bez zbędnej zwłoki, ponadto w przypadku konkursów odpowiedzi te są dodatkowo zamieszczane przez właściwą instytucję na stronie zawierającej informacje o tym konkursie (np. w postaci załączonego pliku PDF, dostępnego dla osób z niepełnosprawnościami). Co do zasady właściwa instytucja powinna dążyć do bieżącego zamieszczania odpowiedzi na wszystkie pytania dotyczące konkursu (chyba, że odpowiedź polega wyłącznie na odesłaniu do właściwego dokumentu) bez konieczności informowania o podmiocie je zgłaszającym. Jedynie w przypadku, gdy liczba pytań jest znacząca (tzn. negatywnie wpływa na realizację podstawowych zadań właściwej instytucji) właściwa instytucja może ograniczyć się do publikowania odpowiedzi na kluczowe lub powtarzające się pytania. Odpowiedzi udzielane na pytania związane z procedurą wyboru projektów są wiążące do momentu zmiany odpowiedzi. Jeśli zmiana odpowiedzi, nie wynika z przepisów powszechnie obowiązującego prawa, wnioskodawcy którzy zastosowali się do danej odpowiedzi i złożyli wniosek o dofinansowanie w oparciu o wskazówki w niej zawarte, nie mogą ponosić negatywnych konsekwencji związanych ze zmianą odpowiedzi;
- e) równego traktowania wnioskodawców – rozumianej jako zakaz stosowania regulaminu konkursu, z wyłączeniem kryteriów, w sposób skutkujący faworyzowaniem poszczególnych wnioskodawców kosztem pozostałych

wnioskodawców oraz dokonywania przez IOK zmian, które miałyby taki skutek. Wszelkie zmiany w warunkach prowadzenia konkursu inne niż wynikające ze zmiany przepisów powszechnie obowiązującego prawa powinny mieć charakter zmian na korzyść wnioskodawców i być stosowane jednakowo wobec wszystkich wnioskodawców. Stosowanie tej zasady powinno być skorelowane ze stosowaniem zasady równego dostępu do informacji o warunkach i sposobie wyboru projektów do dofinansowania.

- 2) Na podstawie art. 37 ust. 6 ustawy informacją publiczną, w rozumieniu ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 782), nie są:
 - a) wszelkie dokumenty i informacje przedstawiane przez wnioskodawców, do momentu zawarcia z nimi umowy o dofinansowanie projektu albo wydania w stosunku do nich decyzji o dofinansowaniu projektu;
 - b) dokumenty wytworzone lub przygotowane w związku z oceną dokumentów i informacji przedstawianych przez wnioskodawców, do momentu rozstrzygnięcia konkursu albo zamieszczenia informacji na stronie właściwej instytucji oraz na portalu o wyborze w trybie pozakonkursowym projektu do dofinansowania.

Celem wspomnianej regulacji, jest przede wszystkim zabezpieczenie sprawnego przeprowadzenia wyboru projektów do dofinansowania, który mógłby być dezorganizowany poprzez znaczną liczbę wniosków dotyczących udostępnienia informacji publicznej. Dodatkowo regulacja ma na celu zapobieżenie praktykom polegającym na powielaniu w ramach danego konkursu rozwiązań opracowanych przez innych wnioskodawców. Z tego względu w sytuacji wystąpienia z wnioskiem o udzielenie informacji na temat dokumentów, o których mowa w lit. a i b, właściwa instytucja informuje zainteresowanego, że na podstawie art. 37 ust. 6 ustawy nie stanowią one informacji publicznej.

Jednocześnie wystąpienie okoliczności, o których mowa w lit. a i b, tzn. zawarcie umowy o dofinansowanie lub wydanie decyzji o dofinansowaniu projektu albo rozstrzygnięcie konkursu lub zamieszczenie informacji na stronie właściwej instytucji oraz na portalu o wyborze w trybie pozakonkursowym projektu do dofinansowania oznacza, że dokumenty i informacje, o których mowa w lit. a i b, stają się informacjami publicznymi, których udostępnienie lub odmowa udostępnienia będzie następowało w świetle ustawy o dostępie do informacji publicznej.

- 3) Właściwa instytucja zapewnia wnioskodawcy dostęp do dokumentów dotyczących oceny jego projektu przy zachowaniu zasady anonimowości osób dokonujących oceny, chyba

że w procedurze wyboru projektów przewidziano odstępianie od tej zasady. Zasada anonimowości nie obowiązuje po decyzji właściwej instytucji w zakresie wyboru projektu do dofinansowania, chyba że inaczej stanowią przepisy powszechnie obowiązującego prawa.

- 4) Pracownicy właściwych instytucji oraz eksperci zaangażowani w wybór projektów zobowiązują się do zachowania w tajemnicy wszystkich informacji i dokumentów ujawnionych i wytworzonych w trakcie wyboru projektów, podpisując deklarację poufności. Zatem zobowiązanie to ma charakter bezterminowy i w szczególności dotyczy informacji i dokumentów, które stanowią tajemnice wynikające z przepisów powszechnie obowiązującego prawa.
- 5) Właściwe instytucje danego programu operacyjnego lub kilku programów operacyjnych podejmują działania i współpracują ze sobą w celu zapewnienia koordynacji procesów wyboru projektów, co stanowi jeden z mechanizmów zapewnienia komplementarności. Współpraca i działania te są podejmowane w szczególności w odniesieniu do osi priorytetowych, działań i poddziałań programów operacyjnych oraz typów projektów wskazanych w SZOP jako komplementarne. Koordynacja polega w szczególności na wzajemnym informowaniu się o procesach wyboru projektów do dofinansowania, podejmowaniu w tym zakresie wspólnych działań (np. ustalania kryteriów i tworzenia wspólnie harmonogramów naborów) oraz dokonywaniu wyboru projektów w odpowiedniej sekwencji czasowej. Wyrazem koordynacji jest m.in. wybór do dofinansowania projektów zintegrowanych, o których mowa w rozdziale 12.
- 6) Stosowanie trybów wyboru projektów musi być zgodne z kierunkowymi zasadami wyboru projektów określonymi w programie operacyjnym.
- 7) Każdy wniosek o dofinansowanie zawiera klauzulę o odpowiedzialności karnej wnioskodawcy za podanie w nim fałszywych informacji lub złożenie fałszywych oświadczeń oraz klauzulę, której podpisanie przez wnioskodawcę zagwarantuje ochronę przez właściwą instytucję oznaczonych informacji i tajemnic w nim zawartych, o ile wnioskodawca ze względu na swój status może je chronić na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów prawa.
- 8) Każdy wniosek o dofinansowanie zawiera informację, że może być udostępniony podmiotom dokonującym ewaluacji programów operacyjnych, z zastrzeżeniem dochowania i ochrony informacji oraz tajemnic w nim zawartych.
- 9) Każdy wniosek o dofinansowanie jest rejestrowany zgodnie z wewnętrzną procedurą kancelaryjną właściwej instytucji, w tym jest opatrywany informacją o dacie wpływu. Właściwa instytucja w szczególności zapewnia, że wnioski o dofinansowanie

przechowywane i obsługiwane są w warunkach zapewniających poufność danych i informacji w nich zawartych.

- 10) Wybrane informacje o wyborze projektów są rejestrowane w centralnym systemie teleinformatycznym, służącym do obsługi funduszy w ramach polityki spójności UE, o którym mowa w art. 69 ust. 1 ustawy, zgodnie z *Wytycznymi w zakresie warunków gromadzenia i przekazywania danych w postaci elektronicznej na lata 2014-2020*.

Rozdział 5 – Kryteria wyboru projektów

- 1) Właściwa instytucja ocenia i wybiera projekty do dofinansowania na podstawie kryteriów wyboru projektów.
- 2) Gdy dany typ projektów, działanie, pojedynczy konkurs lub grupy konkursów zakładają dofinansowanie w ramach kategorii interwencji powiązanych z ramami wykonania, IZ przygotowując stosowne kryteria rozważy wprowadzenie kryterium wpływu projektu na realizację wskaźnika lub wskaźników przyjętych do ram wykonania. Postanowienie to nie ma zastosowania do projektów pomocy technicznej.
- 3) IZ przy opracowywaniu kryteriów konsultuje je z właściwymi gremiami koordynacyjnymi powołanymi ze względu na postanowienia UP lub programu operacyjnego.
- 4) IZ opracowując kryteria uwzględnia rekomendacje i zalecenia gremiów, o których mowa w pkt 3.
- 5) Kryteria zatwierdza KM. Kryteria mogą być zmieniane, z wyłączeniem możliwości dokonywania zmiany kryteriów wobec projektów opisanych w złożonych wnioskach o dofinansowanie oraz projektów w odniesieniu do których podpisana została już umowa o dofinansowanie albo podjęta decyzja o dofinansowaniu. Każda zmiana kryterium również podlega zatwierdzeniu przez KM. Zatwierdzane kryteria muszą być określone w sposób wyczerpujący i zapewniający realizację celów szczegółowych i rezultatów odpowiednich osi priorytetowych, działań i poddziałań programów operacyjnych. Zatwierdzenie może dotyczyć kryteriów dla danego działania, poddziałania, typu projektów lub pojedynczego konkursu lub grupy działań, poddziałań, konkursów.
- 6) Zatwierdzone kryteria nie mogą być stosowane przez właściwe instytucje w sposób skutkujący ich zmianą. Dopuszczalne jest, aby KM określił i zatwierdził ramy w jakich właściwa instytucja może modyfikować zakres stosowanego kryterium. Zmiana zakresu kryterium może polegać w szczególności na doprecyzowaniu lub uszczegółowieniu zakresu podmiotowego, przedmiotowego lub czasowego danego kryterium.
- 7) Każde kryterium składa się co najmniej z:
 - a) nazwy;

- b) definicji (tj. przede wszystkim informacji o zasadach jego oceny oraz, gdzie może mieć to zastosowanie, metodach jego pomiaru);
 - c) opisu jego znaczenia (tj. np. informacji o tym, czy spełnienie danego kryterium jest konieczne do przyznania dofinansowania, czy spełnienie danego kryterium jest stopniowalne, jaką wagę w ostatecznej ocenie ma ocena danego kryterium).
- 8) Systematyka lub wyróżnianie rodzajów kryteriów należy do właściwej instytucji. Dla każdego programu operacyjnego wśród kryteriów skatalogowanych w SZOP znajdują się kryteria, które wynikają wprost z obowiązującego prawa, np. związane z zakazem udzielania dofinansowania podmiotom wykluczonym z takiej możliwości lub wobec których orzeczono zakaz dostępu do środków funduszy europejskich na podstawie odrębnych przepisów:
- a) art. 207 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.);
 - b) art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 769);
 - c) art. 9 ust. 1 pkt 2a ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 1417).
- 9) Systematyka lub rodzaje kryteriów mogą być ustalane przez właściwe instytucje przy czym ich podział może następować w szczególności wg następujących kategorii:
- a) obligatoryjne i fakultatywne;
 - b) zerojedynkowe i punktowe;
 - c) indywidualne (weryfikowane w odniesieniu do danego projektu) i porównawcze (weryfikowane poprzez porównanie co najmniej dwóch projektów np. kryteria strategiczne, o których mowa w podrozdziale 10.7).
- 10) Spełnienie kryterium obligatoryjnego jest niezbędne dla możliwości otrzymania dofinansowania.
- 11) Ocena spełnienia kryteriów obligatoryjnych lub zerojedynkowych będzie przeprowadzana z reguły w pierwszej kolejności i będzie wyróżniana jako ocena formalna, natomiast ocena spełnienia kryteriów fakultatywnych lub punktowych z reguły będzie odbywała się w dalszej kolejności i będzie wyróżniana jako ocena merytoryczna. Niemniej ostateczną decyzję w tym zakresie podejmuje właściwa instytucja. W przypadku projektów pomocy

technicznej wszystkie kryteria są kryteriami obligatoryjnymi lub zerojedynkowymi, co wynika ze specyfiki udzielanego wsparcia w tym obszarze.

12) Ocena spełniania kryteriów wyboru projektów może polegać na:

- a) przypisaniu im wartości logicznych „tak”, „nie” albo stwierdzeniu, że kryterium nie dotyczy danego projektu;
- b) przyznaniu 0 punktów jeśli projekt nie spełnia danego kryterium albo zdefiniowanej z góry liczby punktów jeśli projekt spełnia kryterium;
- c) przyznaniu liczby punktów w ramach dopuszczalnych limitów wyznaczonych minimalną i maksymalną liczbą punktów, które można uzyskać za dane kryterium w zależności od oceny stopnia spełniania danego kryterium.

Dodatkowo w przypadku oceny spełniania kryteriów w sposób określony w lit. b-c dopuszczalne jest ważenie przyznanej liczby punktów, w szczególności ze względu na znaczenie danego kryterium dla realizacji celów programu operacyjnego.

13) O ile inaczej nie zdecyduje właściwa instytucja, spełnienie kryteriów ocenianych w sposób, o którym mowa w pkt 12 lit. a, będzie warunkowało możliwość otrzymania dofinansowania (kryteria obligatoryjne).

14) Do kryteriów obligatoryjnych weryfikowanych na pierwszym etapie oceny co do zasady należą kryteria związane z kwalifikowalnością wnioskodawcy.

15) Oceny spełniania kryteriów przez dany projekt dokonuje się na podstawie wniosku o dofinansowanie. Nie wyklucza to wykorzystania w ocenie spełnienia kryteriów informacji udzielonych przez wnioskodawcę lub pozyskanych na temat wnioskodawcy lub projektu. Pozyskanie i wykorzystanie wspomnianych informacji jest dokumentowane.

16) Należy odróżnić kryteria obligatoryjne, które służą ocenie projektu od wymogów formalnych w odniesieniu do składanych wniosków o dofinansowanie (np. kompletność dokumentacji). Niespełnienie wymogów formalnych prowadzi do wezwania wnioskodawcy przez właściwą instytucję do uzupełnienia wniosku o dofinansowanie w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż 7 dni, pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia, a w konsekwencji niedopuszczenia projektu do oceny lub dalszej oceny. Wezwanie do uzupełnienia wniosku o dofinansowanie na gruncie ustawy (art. 43) ma miejsce jedynie w trybie konkursowym. Niemniej w trybie pozakonkursowym właściwa instytucja również może określić tryb uzupełniania wniosku o dofinansowanie. W przypadku braku uzupełnienia wniosku o dofinansowanie w trybie pozakonkursowym w zakresie i terminie wskazanym przez właściwą instytucję lub niezłożenia wymaganych wyjaśnień projekt nie zostaje dopuszczony do oceny lub dalszej oceny. Jednocześnie

w związku z tym, że wymogi formalne w odniesieniu do wniosku o dofinansowanie nie są kryteriami, wnioskodawcy, w przypadku pozostawienia jego wniosku o dofinansowanie bez rozpatrzenia, nie przysługuje protest w rozumieniu rozdziału 15 ustawy.

- 17) Otrzymanie 0 punktów w trakcie oceny danego kryterium, którego ocenę wyraża się punktowo nie eliminuje projektu z możliwości otrzymania dofinansowania, chyba że ustalono minimum punktowe dla tego kryterium.
- 18) Ocena każdego projektu jest dokumentowana przez właściwą instytucję (np. poprzez wypełnienie kart oceny, sporządzanie protokołów, notatek itp.).
- 19) Właściwa instytucja może wymagać od wnioskodawcy wyłącznie informacji i dokumentów niezbędnych do oceny spełniania kryteriów. Oznacza to, że żądana informacja lub dokument muszą być powiązane z co najmniej jednym z kryteriów. Zdefiniowanie kryteriów powinno przesądzać w sposób wyczerpujący o zakresie informacji lub dokumentów potrzebnych właściwej instytucji do potwierdzenia ich spełniania. Dodatkowo właściwa instytucja może wymagać od wnioskodawcy informacji i dokumentów umożliwiających identyfikację wnioskodawcy oraz komunikowanie się z nim.

Rozdział 6 – Tryby wyboru projektów

- 1) Zgodnie z art. 38 ust. 1 ustawy wybór projektów odbywa się w trybie:
 - a) konkursowym albo
 - b) pozakonkursowym.
- 2) Właściwa instytucja przesądza o zastosowaniu danego trybu wyboru projektów. Podstawowym trybem wyboru projektów jest tryb konkursowy, co oznacza, że jego zastosowanie jest rozważane w pierwszej kolejności. Jedynie w sytuacji, gdy zastosowanie trybu konkursowego jest niecelowe lub nieefektywne istnieje możliwość zastosowania trybu pozakonkursowego. Niecelowe lub nieefektywne zastosowanie trybu konkursowego ma miejsce w sytuacji, gdy zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 38 ust. 2 i 3 ustawy, dotyczące charakteru projektu oraz wnioskodawcy, który jest z góry znany. Szczegółowe informacje dotyczące trybu pozakonkursowego zawarto w rozdziale 8.

Rozdział 7 – Tryb konkursowy

Podrozdział 7.1 – Cel i ogólne zasady konkursu

- 1) Celem konkursu jest:
 - a) wybór do dofinansowania projektów spełniających kryteria albo

- b) wybór do dofinansowania projektów spełniających kryteria, które dodatkowo uzyskały wymaganą liczbę punktów albo
- c) wybór do dofinansowania projektów spełniających kryteria, które wśród projektów z wymaganą liczbą punktów uzyskały kolejno największą liczbę punktów.

Sytuacja, o której mowa w lit. c może mieć miejsce jedynie, gdy ze względu na kwotę przeznaczoną na dofinansowanie projektów w konkursie, nie jest możliwe objęcie dofinansowaniem wszystkich projektów, które uzyskały wymaganą liczbę punktów. W rezultacie, przy odpowiednim określeniu wspomnianej kwoty, konkurs może zakładać wybranie do dofinansowania pojedynczego projektu.

- 2) Poprzez wymaganą liczbę punktów, o której mowa w art. 39 ust. 2 pkt 1 ustawy, należy rozumieć określoną w regulaminie konkursu liczbę punktów, pozwalającą na uwzględnienie projektu przy podejmowaniu decyzji w zakresie wybrania do dofinansowania.

Podrozdział 7.2 – Organizacja konkursu

- 1) W celu organizacji konkursu IOK określa regulamin konkursu, zwany dalej „regulaminem”.
- 2) Regulamin, zgodnie z art. 41 ust. 2 ustawy, zawiera w szczególności:
 - a) pełną nazwę i adres IOK;
 - b) przedmiot konkursu, w tym typy projektów podlegających dofinansowaniu – minimalny zakres informacji określa oś priorytetową, działanie oraz w stosownych przypadkach poddziałanie programu operacyjnego, w ramach którego organizowany jest konkurs. Dodatkowo w regulaminie zawarty jest syntetyczny opis typów projektów, które mogą uzyskać dofinansowanie. Typy projektów są wyróżniane ze względu na ich cel lub przedmiot lub zasięg terytorialny;
 - c) formę konkursu – informacja o tym na jakie etapy został podzielony konkurs. Etapy mogą być wyróżniane ze względu na weryfikację poszczególnych grup kryteriów. Ich wyróżnienie zobowiązuje IOK do publikacji na swojej stronie internetowej informacji po każdym etapie o projektach zakwalifikowanych do kolejnego etapu konkursu lub listy projektów, o której mowa w art. 46 ust. 4 ustawy jeśli jest to ostatni etap;
 - d) termin, formę i miejsce składania wniosków o dofinansowanie oraz sposób uzupełniania w nich braków formalnych oraz poprawiania w nich oczywistych omyłek:
 - i. termin – właściwa instytucja określa okoliczności, które w zależności od formy składania wniosku o dofinansowanie będą decydować o dacie jego złożenia.

Zgodnie z art. 42 ustawy termin ten nie może być krótszy niż 7 dni, licząc od dnia rozpoczęcia naboru wniosków;

- ii. forma – IOK określi dopuszczalne formy składania wniosków o dofinansowanie tj. formę elektroniczną za pomocą przeznaczonych do tego systemów teleinformatycznych lub formę papierową, np. złożenie wniosku w siedzibie IOK lub nadanie w polskiej placówce pocztowej w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe (Dz. U. poz. 1529);
- iii. miejsce – dokładny adres miejsca lub miejsc, w których możliwe będzie złożenie wniosku o dofinansowanie. Co do zasady będzie to adres tożsamy z adresem IOK. Adres może być doprecyzowany np. nazwą komórki organizacyjnej lub numerem pokoju, gdzie można osobiście składać wnioski o dofinansowanie. W sytuacji, w której wnioski o dofinansowanie są składane tylko w wersji elektronicznej IOK wskazuje system teleinformatyczny, za pomocą którego składany jest wniosek o dofinansowanie;
- iv. zgodnie z zapisami art. 43 ustawy w przypadku stwierdzenia we wniosku o dofinansowanie braków formalnych lub oczywistych omyłek IOK jest zobowiązana do wezwania wnioskodawcy do uzupełnienia wniosku o dofinansowanie lub poprawienia w nim oczywistej omyłki, w terminie przez nią wyznaczonym, nie krótszym niż 7 dni od dnia otrzymania informacji, pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia i w konsekwencji niedopuszczenia projektu do oceny lub dalszej oceny. Sposób postępowania z wnioskami pozostawionymi bez rozpatrzenia określi IOK. IOK określi w regulaminie w jaki sposób należy uzupełniać braki formalne we wnioskach o dofinansowanie oraz poprawiać w nich oczywiste omyłki. Jednocześnie regulamin zawiera postanowienie, że ocena, czy uzupełnienie wniosku o dofinansowanie lub poprawienie w nim oczywistej omyłki doprowadziło do istotnej modyfikacji wniosku o dofinansowanie, o której mowa w art. 43 ust. 2 ustawy, jest dokonywana przez IOK. IOK może określić w regulaminie przykłady braków formalnych lub oczywistych omyłek, których uzupełnienie lub poprawienie nie będzie prowadziło do istotnej modyfikacji wniosku o dofinansowanie;
- e) wzór wniosku o dofinansowanie projektu – formularz, którym należy się posługiwać lub wykaz informacji, których należy udzielić ubiegając się o dofinansowanie projektu w ramach danego konkursu. Formularz lub wykaz informacji zawierają wskazówki pomocne wnioskodawcy odpowiednio przy jego wypełnianiu lub ich udzielaniu. Wzór

wniosku o dofinansowanie umożliwi wnioskodawcy odniesienie się do każdego z kryteriów, którego spełnianie będzie weryfikowane w trakcie oceny projektu;

- f) wzór umowy o dofinansowanie projektu – formularz umowy, która będzie zawierana z wnioskodawcami projektów wybranych do dofinansowania. Formularz umowy zawiera postanowienia wynikające z przepisów ustawy o finansach publicznych, określające elementy umowy o dofinansowanie. Wzór umowy musi uwzględniać prawa i obowiązki beneficjenta oraz właściwej instytucji udzielającej dofinansowania. Formularz jest opracowany w formie elektronicznej lub papierowej;
- g) kryteria wyboru projektów wraz z podaniem ich znaczenia – w odniesieniu do każdego kryterium należy wskazać co najmniej elementy wskazane w rozdziale 5 pkt 7. Dla kryteriów punktowych można również określić minimalną liczbę punktów jaką projekt musi otrzymać, aby został uwzględniony przy podejmowaniu decyzji w zakresie wyboru do dofinansowania. Dodatkowo wśród kryteriów należy uwzględnić kryteria podmiotowe wskazujące na rodzaj podmiotów mogących ubiegać się o dofinansowanie, o ile wskazanie takich kryteriów jest uzasadnione;
- h) kwotę przeznaczoną na dofinansowanie projektów w konkursie – wartość alokacji w PLN w ramach danego konkursu, która może zostać rozdysponowana na dofinansowanie projektów;
- i) maksymalny dopuszczalny poziom dofinansowania projektu lub maksymalną dopuszczalną kwotę dofinansowania projektu – maksymalny poziom rozumiany jako % wydatków kwalifikowalnych projektu, który może zostać objęty współfinansowaniem UE lub współfinansowaniem krajowym ze środków budżetu państwa, lub maksymalna kwota w PLN jaka może zostać przeznaczona na dofinansowanie jednego projektu;
- j) środki odwoławcze przysługujące wnioskodawcy – informacja, że w przypadku negatywnej oceny projektu, o której mowa w art. 53 ust. 2 ustawy, wnioskodawcy przysługuje prawo wniesienia protestu, na zasadach określonych w rozdziale 15 ustawy. Informacja ta nie stanowi pouczenia, o którym mowa w art. 46 ust. 5 ustawy;
- k) sposób podania do publicznej wiadomości wyników konkursu – należy wskazać, że nastąpi to w sposób określony w art. 46 ust. 4 ustawy;
- l) formę i sposób udzielania wnioskodawcy wyjaśnień w kwestiach dotyczących konkursu (w tym informacji, o których mowa w rozdziale 4 pkt 1 lit. d) – wskazanie możliwych kanałów wsparcia wnioskodawców w interpretacji postanowień regulaminu, obejmujących co najmniej konsultacje elektroniczne (w szczególności e-mailowe lub poprzez formularz www), za pomocą faksu lub bezpośrednio.

- 3) Dodatkowo regulamin zawiera:
- a) orientacyjny termin rozstrzygnięcia konkursu, z dokładnością co najmniej do miesiąca oraz czas trwania poszczególnych etapów konkursu, o ile zostały one wyodrębnione;
 - b) informacje o sposobie postępowania z wnioskami o dofinansowanie po rozstrzygnięciu konkursu w zależności od tego, czy projekt został wybrany do dofinansowania, czy nie został wybrany do dofinansowania;
 - c) postanowienie uprawniające IOK do anulowania konkursu wraz ze wskazaniem przykładowych sytuacji, w których może to nastąpić;
 - d) postanowienie dotyczące możliwości zwiększenia kwoty przeznaczonej na dofinansowanie projektów w konkursie, na podstawie z art. 46 ust. 2 ustawy. Przy zwiększeniu kwoty musi zostać zachowana zasada równego traktowania, co może polegać na objęciu dofinansowaniem wszystkich projektów, które uzyskały wymaganą liczbę punktów albo objęciu dofinansowaniem kolejno wszystkich projektów, które uzyskały wymaganą liczbę punktów oraz taką samą ocenę (tj. wszystkich projektów, które otrzymały taką samą liczbę punktów).
- 4) IOK podaje regulamin do publicznej wiadomości, w szczególności na swojej stronie internetowej oraz na portalu.
- 5) Do czasu rozstrzygnięcia konkursu regulamin nie może być zmieniany w sposób skutkujący nierównym traktowaniem wnioskodawców, chyba że konieczność jego zmiany wynika z przepisów powszechnie obowiązującego prawa.
- 6) W przypadku zmiany regulaminu IOK zamieszcza w każdym miejscu, w którym podała do publicznej wiadomości regulamin informację o jego zmianie, aktualną treść regulaminu, uzasadnienie oraz termin od którego zmiana obowiązuje. IOK udostępnia w szczególności na swojej stronie internetowej oraz portalu poprzednie wersje dokumentacji konkursowej, w tym regulaminów. W przypadku zmiany regulaminu IOK jest zobowiązana poinformować o niej wszystkich wnioskodawców.
- 7) IOK ogłasza konkurs na swojej stronie internetowej oraz na portalu w formie ogłoszenia o konkursie, co najmniej 30 dni przed planowanym rozpoczęciem naboru wniosków o dofinansowanie. Ogłoszenie konkursu zawiera co najmniej elementy, o których mowa w pkt 2, lit. a-b, d (z wyłączeniem iv), h oraz i. Dodatkowo ogłoszenie następuje w miejscu, zakresie i formie zgodnymi z *Wytycznymi w zakresie informacji i promocji programów operacyjnych polityki spójności na lata 2014-2020*. Konkurs może zostać ogłoszony dodatkowo w inny sposób, z wyłączeniem sposobów skutkujących nierównym traktowaniem wnioskodawców.

- 8) Ogłoszenie o konkursie określa także sposób i miejsce udostępnienia regulaminu konkursu. Oznacza to, że z chwilą ogłoszenia konkursu regulamin został udostępniony we wskazanym miejscu.

Podrozdział 7.3 – Ocena projektów

- 1) Rzetelnej i bezstronnej oceny spełniania kryteriów przez projekt dokonuje KOP, powoływana przez właściwą instytucję.
- 2) W skład KOP wchodzi pracownicy właściwej instytucji. W skład KOP mogą wchodzić eksperci. Informacja o składzie KOP, o której mowa w art. 44 ust. 5 ustawy, zawiera wyróżnienie funkcji członka KOP jako pracownika IOK albo eksperta oraz wskazuje przewodniczącego i sekretarza KOP. Publikacja powyższej informacji następuje równoległe z publikacją listy projektów wybranych do dofinansowania, o której mowa w art. 46 ust. 4 ustawy.
- 3) W przypadkach określonych przez właściwą instytucję, w pracach KOP mogą uczestniczyć przedstawiciele instytucji nadrzędnych w stosunku do IOK w systemie wdrażania programu operacyjnego oraz partnerzy. Osoby te nie mogą dokonywać oceny projektów, uczestniczą w pracach KOP w charakterze obserwatorów. Przed udziałem w posiedzeniu KOP osoby te podpisują deklarację poufności, w zakresie o jakim mowa w rozdziale 4 pkt 4.
- 4) Sposób działania KOP określa regulamin pracy KOP. W regulaminie pracy KOP uwzględnia się w szczególności:
 - a) wymogi, które muszą spełniać wszyscy członkowie KOP, w tym dotyczące ich bezstronności oraz zobowiązania do zachowania poufności prac KOP oraz danych i informacji zawartych we wnioskach o dofinansowanie;
 - b) zasady uczestnictwa w pracach KOP innych osób niż członkowie KOP, które powinny być tożsame z wymogami, o których mowa w lit. a w zakresie poufności;
 - c) zadania KOP;
 - d) sposób pracy i podejmowania decyzji, co może dotyczyć np. postanowień dotyczących kworum, określenia spraw, które podlegają głosowaniu, a które wymagają jednomyślności, określenia wymaganej liczby głosów do podjęcia decyzji, formy w jakiej prowadzone są prace KOP z uwzględnieniem możliwości pracy w ramach wyodrębnionych zespołów, w formie obiegowej, indywidualnej i innych;
 - e) procedurę przeprowadzania oceny, w której należy uwzględnić kto (pracownik IOK, ekspert) i w jakim zakresie będzie zaangażowany w ocenę oraz jaką będzie pełnił funkcję. Należy wskazać, które kryteria oraz ewentualnie jaki zakres projektu będzie

oceniany przez pracowników IOK, a które przez ekspertów (możliwa jest ocena danego kryterium łącznie przez pracownika IOK i eksperta). W procedurze należy zdefiniować sposób sporządzania i zatwierdzania w ramach KOP listy ocenionych projektów. O ile w danym konkursie może wystąpić taka sytuacja należy zdefiniować „znaczną rozbieżność w ocenie” i określić sposób postępowania w tej sytuacji;

- f) okres, na jaki powoływana jest KOP. KOP co do zasady powinna działać od momentu rozpoczęcia procesu oceny projektów do rozstrzygnięcia konkursu albo do czasu rozpatrzenia wszystkich protestów w danym konkursie. Niemniej ostateczna decyzja co do okresu na jaki powoływana jest KOP należy do właściwej instytucji;
 - g) wzory dokumentów, którymi będzie posługiwała się KOP, w szczególności przy ocenie projektów (np. karty oceny);
 - h) opis sposobu obsługi prac KOP, z uwzględnieniem funkcji przewodniczącego i sekretarza KOP;
 - i) obowiązek sporządzenia protokołu z prac KOP po zakończeniu oceny wszystkich projektów.
- 5) Przewodniczący KOP, którym jest pracownik IOK, jest odpowiedzialny w szczególności za:
- a) zgodność pracy KOP z regulaminem konkursu i regulaminem KOP;
 - b) sprawne funkcjonowanie KOP;
 - c) zatwierdzenie protokołu z prac KOP;
 - d) przeciwdziałanie próbom ingerowania z zewnątrz w dokonywaną ocenę przez osoby i podmioty niebiorące w niej udziału.
- 6) Sekretarz KOP, którym jest pracownik IOK, jest odpowiedzialny w szczególności za:
- a) sporządzenie protokołu z prac KOP, zawierającego informacje o przebiegu i wynikach oceny projektów;
 - b) sporządzenie listy, o której mowa w art. 44 ust. 4 ustawy;
 - c) obsługę organizacyjno-techniczną KOP;
 - d) dostarczenie niezbędnych materiałów członkom KOP;
 - e) gromadzenie i przekazanie do miejsca przechowywania dokumentacji związanej z pracami KOP.
- 7) KOP, stosownie do art. 44 ust. 4 ustawy, przygotowuje listę ocenionych projektów zawierającą w odniesieniu do każdego projektu co najmniej tytuł projektu, nazwę

wnioskodawcy, kwotę wnioskowanego dofinansowania, koszt całkowity projektu oraz wynik oceny. Jeżeli o dofinansowaniu decydowała liczba uzyskanych przez poszczególne projekty punktów lista powinna być uszeregowana od projektów, które uzyskały największą liczbę punktów do projektów najniżej ocenionych. Na liście uwzględnia się wszystkie projekty, które podlegały ocenie.

- 8) Ocena spełniania każdego z kryteriów jest przeprowadzana przez co najmniej dwóch członków KOP. Prowadzenie oceny spełniania kryteriów może w szczególności przyjąć formę przeprowadzenia niezależnej oceny danego projektu przez co najmniej dwóch członków KOP lub wspólną ocenę danego projektu przez co najmniej dwóch członków KOP (panel członków KOP), w ramach której projekt może być porównywany z innymi projektami w ramach danego konkursu.
- 9) KOP dokonuje oceny na opracowanych przez IOK stosownych formularzach oceny (np. karty oceny projektu) lub w dedykowanych systemach informatycznych. Powinny one umożliwiać przygotowanie uzasadnienia wyniku oceny kryteriów zgodnie z zasadą określoną w rozdziale 4 pkt 1 lit. b.
- 10) Po zakończeniu oceny danego projektu IOK przekazuje niezwłocznie wnioskodawcy pisemną informację, która zawiera co najmniej wyniki oceny jego projektu wraz z uzasadnieniem oceny i podaniem punktacji otrzymanej przez projekt lub informacji o spełnieniu albo niespełnieniu kryteriów.
- 11) Przez zakończenie oceny projektu należy rozumieć sytuację, w której:
 - a) projekt został pozytywnie oceniony oraz został wybrany do dofinansowania;
 - b) projekt został negatywnie oceniony w rozumieniu art. 53 ust. 2 ustawy.
- 12) Jeżeli projekt został oceniony negatywnie w rozumieniu art. 53 ust. 2 ustawy, w informacji, o której mowa w pkt 10, IOK stosownie do art. 46 ust. 5 ustawy poucza wnioskodawcę o możliwości wniesienia protestu, o którym mowa w art. 53 ust. 1 ustawy.
- 13) Pouczenie określa co najmniej:
 - a) termin do wniesienia protestu;
 - b) instytucję, do której należy wnieść protest;
 - c) wymogi formalne protestu, o których mowa w art. 54 ust. 2 ustawy.
- 14) Po zakończeniu oceny wszystkich projektów sporządzany jest protokół z prac KOP, zawierający informacje o przebiegu i wynikach oceny projektów. Protokół zawiera w szczególności:

- a) informacje o regulaminie konkursu i jego zmianach, zawierające co najmniej datę zatwierdzenia regulaminu oraz jego zmian (o ile dotyczy);
- b) skrótowy opis działań przeprowadzonych przez KOP z wyszczególnieniem terminów i formy podejmowanych działań, podjętych decyzji oraz ewentualnych zdarzeń niestandardowych, w tym w szczególności nieprawidłowości przebiegu prac KOP lub ujawnienia wątpliwości co do bezstronności ekspertów;
- c) listę opracowaną przez sekretarza KOP, o której mowa w pkt 6 lit. b);
- d) wskazanie miejsca przechowywania dokumentacji związanej z oceną projektów (karty ocen projektów, oświadczenia dotyczące bezstronności itp.).

Dodatkowo załącznikiem do protokołu jest regulamin pracy KOP.

Podrozdział 7.4 – Rozstrzygnięcie konkursu i wybór projektów do dofinansowania

- 1) Rozstrzygnięcie konkursu następuje przez zatwierdzenie przez właściwą instytucję listy projektów, o której mowa w art. 44 ust. 4 ustawy.
- 2) Rozstrzygnięcie konkursu jest równoznaczne z uznaniem wyników dokonanej oceny projektów oraz podjęciem decyzji w zakresie wyboru do dofinansowania.
- 3) Informacja o projektach wybranych do dofinansowania jest upubliczniana w formie odrębnej listy, którą właściwa instytucja zamieszcza na swojej stronie internetowej oraz na portalu. Lista ta będzie różniła się od listy, o której mowa w pkt 1. W przypadku, gdy wybranie do dofinansowania warunkowane jest wyłącznie spełnieniem kryteriów, lista ta obejmie wyłącznie projekty wybrane do dofinansowania. Natomiast w przypadku, gdy o wyborze do dofinansowania decyduje liczba uzyskanych punktów, na liście tej uwzględnione będą wszystkie projekty, które spełniły kryteria i uzyskały wymaganą liczbę punktów (z wyróżnieniem projektów wybranych do dofinansowania), natomiast nie obejmie tych projektów, które brały udział w konkursie, ale nie uzyskały wymaganej liczby punktów lub nie spełniły kryteriów wyboru projektów.
- 4) Właściwa instytucja zamieszcza na swojej stronie internetowej oraz na portalu listę, o której mowa w pkt 3, nie później niż 7 dni od dnia rozstrzygnięcia konkursu.
- 5) W odniesieniu do projektów umieszczanych na liście, o której mowa w pkt 3, minimalny zakres umieszczonych na stronie internetowej właściwej instytucji oraz portalu informacji jest taki jak wskazany w podrozdziale 7.3 pkt 7.
- 6) Po opublikowaniu listy, o której mowa w pkt 3, właściwa instytucja może wybierać do dofinansowania projekty zamieszczone na tej liście, które uzyskały wymaganą liczbę

punktów, lecz ze względu na wyczerpanie pierwotnej kwoty przeznaczonej na dofinansowanie w konkursie nie zostały wybrane do dofinansowania w wyniku rozstrzygnięcia konkursu.

- 7) Przesłanką dokonania wyboru projektu do dofinansowania, o którym mowa w pkt 6, może być:
 - a) dostępność alokacji przeznaczonej na konkurs spowodowana w szczególności:
 - i) odmową podpisania umowy o dofinansowanie przez wnioskodawcę, którego projekt został wybrany do dofinansowania w ramach danego konkursu;
 - ii) odmową właściwej instytucji podpisania umowy o dofinansowanie projektu wybranego do dofinansowania w ramach danego konkursu;
 - iii) powstaniem oszczędności przy realizacji projektów wybranych do dofinansowania w ramach danego konkursu;
 - iv) rozwiązaniem umowy o dofinansowanie dla projektu wybranego do dofinansowania w ramach danego konkursu.
 - b) zwiększenie alokacji na konkurs, co może w szczególności poprzedzać:
 - i) wcześniejsza realokacja środków w ramach działań lub poddziałań w programie operacyjnym;
 - ii) powstanie oszczędności w ramach tego samego działania lub poddziałania przy realizacji projektów innych niż wskazanych na liście, o której mowa w pkt 3;
 - iii) rozwiązanie umowy o dofinansowanie w ramach tego samego działania lub poddziałania dla projektu innego niż wskazany na liście, o której mowa w pkt 3.
- 8) Wybór projektu do dofinansowania wynikający z przesłanek, o których mowa w pkt 7 następuje zgodnie z kolejnością zamieszczenia projektów na liście, o której mowa w pkt 3, przy czym ze względu na zasadę równego traktowania wnioskodawców wybór projektów musi objąć projekty, które uzyskały taką samą liczbę punktów w ramach konkursu.
- 9) Informacja o wyborze projektów do dofinansowania, o którym mowa w pkt 6 jest upubliczniana poprzez zmianę listy, o której mowa w pkt 3. W przypadku zmiany listy właściwa instytucja jest zobowiązana do zamieszczania na niej dodatkowych informacji dotyczących podstawy przyznania dofinansowania innej niż w wyniku rozstrzygnięcia konkursu w terminie nie dłuższym niż 7 dni od daty dokonania zmiany na liście. Właściwa instytucja zapewnia dostępność wszystkich wersji danej listy poprzez ich publikację na swojej stronie internetowej oraz na portalu.

10) Przesłanką zmiany listy, o której mowa w pkt 3 są również rozstrzygnięcia zapadające w ramach procedury odwoławczej, o której mowa w rozdziale 15 ustawy.

Podrozdział 7.5 – Harmonogram konkursów

- 1) W celu umożliwienia potencjalnym wnioskodawcom odpowiedniego przygotowania się do konkursów, zgodnie z art. 47 ust. 1 ustawy, IZ do dnia 30 listopada każdego roku zamieszcza na swojej stronie internetowej oraz na portalu harmonogram naborów wniosków o dofinansowanie w trybie konkursowym, których przeprowadzenie planowane jest na kolejny rok kalendarzowy.
- 2) Harmonogram, zgodnie z art. 47 ust. 1 ustawy, jest planem naborów, w związku z czym ma charakter indykatywny.
- 3) W harmonogramie, o którym mowa w art. 47 ust. 1 ustawy, IZ wskazuje w szczególności:
 - a) nazwy wszystkich działań i poddziałań z wyróżnieniem tych, w których przeprowadzane będą konkursy w danym roku kalendarzowym;
 - b) planowane terminy naborów w poszczególnych konkursach, określane kwartałami albo w sposób bardziej szczegółowy;
 - c) orientacyjną kwotę na dofinansowanie projektów w ramach konkursu w PLN;
 - d) typy projektów mogących uzyskać dofinansowanie.

Dokładny zakres i formę informacji, które są podawane w harmonogramach, określają *Wytyczne w zakresie informacji i promocji programów operacyjnych polityki spójności na lata 2014-2020*.

- 4) Harmonogram może być aktualizowany przez IZ w szczególności gdy:
 - a) powstały oszczędności związane z niewykorzystaniem przysługującej alokacji w ramach innych konkursów przeprowadzanych w ramach danego programu operacyjnego;
 - b) przeniesiono alokację na inne działania w ramach programu operacyjnego;
 - c) służy to zapewnieniu koordynacji wyboru do dofinansowania projektów zintegrowanych;
 - d) wyczerpała się alokacja w ramach działania.
- 5) Harmonogram oraz każda jego aktualizacja jest dostępny na stronie internetowej IZ oraz portalu.
- 6) Zakaz aktualizacji harmonogramu, przewidziany w art. 47 ust. 3 ustawy, oznacza, że w przypadku aktualizacji harmonogramu polegającej na zmianie terminu naboru, zmiana

ta nie może dotyczyć naboru, którego przeprowadzenie zaplanowano pierwotnie w terminie krótszym niż 3 miesiące, licząc od dnia aktualizacji. Jednocześnie oznacza on, że w przypadku aktualizacji polegającej na dodaniu nowego naboru wniosków o dofinansowanie, jego przeprowadzenie może zostać zaplanowane najwcześniej na 3 miesiące od dnia aktualizacji harmonogramu. Dniem aktualizacji harmonogramu jest dzień jego publikacji na stronie internetowej właściwej instytucji oraz na portalu.

Rozdział 8 – Tryb pozakonkursowy

Podrozdział 8.1 – Zastosowanie trybu pozakonkursowego

- 1) Zastosowanie pozakonkursowego trybu wyboru projektów może mieć miejsce tylko przy zaistnieniu łącznie dwóch okoliczności, o których mowa w art. 38 ust. 2 i 3 ustawy:
 - a) wnioskodawcą danego projektu, ze względu na jego charakter lub cel, może być wyłącznie podmiot jednoznacznie określony przed złożeniem wniosku o dofinansowanie;
 - b) dany projekt ma strategiczne znaczenie dla społeczno-gospodarczego rozwoju kraju lub regionu, lub obszaru objętego realizacją ZIT, lub dotyczy realizacji zadań publicznych.
- 2) Tryb pozakonkursowy będzie jedynym trybem wyboru projektów w ramach pomocy technicznej, ze względu na fakt, że wnioskodawcami tych projektów będą jednoznacznie określone podmioty realizujące zadania publiczne, polegające na wypełnianiu obowiązków wynikających z ustawy.
- 3) Przez jednoznaczne określenie podmiotu, przewidziane w art. 38 ust. 2 ustawy, należy rozumieć wskazanie potencjalnego wnioskodawcy, które obejmuje co najmniej jego nazwę. Jednoznaczne określenie oznacza, że mamy do czynienia z jednym potencjalnym wnioskodawcą. Jest to równoznaczne z zakazem podejmowania jakichkolwiek działań przez właściwe instytucje w celu wyłonienia lub dookreślenia podmiotu jednoznacznie określonego przed złożeniem wniosku o dofinansowanie, w tym w szczególności przeprowadzania otwartego naboru mającego na celu wyłonienie podmiotu jednoznacznie określonego.
- 4) Strategiczne znaczenie, o którym mowa w art. 38 ust. 3 ustawy oznacza, że dany projekt został wskazany w dokumencie strategicznym lub implementacyjnym. Jednocześnie wskazanie to nie musi oznaczać podania nazwy konkretnego projektu, lecz wystarczające będzie, aby w dokumencie wskazano zakres przedmiotowy tego projektu. Innymi słowy projekt powinien realizować cele określone w danym dokumencie

strategicznym lub implementacyjnym. Wymiar strategiczny powinien być rozpatrywany w szczególności na poziomie:

- a) krajowego programu operacyjnego, w ramach którego mogą być finansowane przedsięwzięcia o znaczeniu strategicznym dla kraju lub poszczególnych regionów;
 - b) ponadregionalnego programu operacyjnego, w ramach którego mogą być finansowane przedsięwzięcia o znaczeniu strategicznym dla makroregionu lub poszczególnych regionów wchodzących w jego skład;
 - c) regionalnego programu operacyjnego, w ramach którego mogą być finansowane przedsięwzięcia o znaczeniu strategicznym dla regionu;
 - d) strategii ZIT lub dokumentów, o których mowa w art. 36 ust. 1 rozporządzenia ogólnego, w ramach których mogą być finansowane przedsięwzięcia o znaczeniu strategicznym odpowiednio dla obszaru objętego realizacją ZIT wyznaczonego w ramach miejskiego obszaru funkcjonalnego lub obszaru, którego dotyczą pozostałe wspomniane dokumenty.
- 5) Przesłankę realizacji zadań publicznych, o której mowa w art. 38 ust. 3 ustawy, należy rozpatrywać w kontekście zakresu i istoty przewidzianego do realizacji projektu. Oznacza to, że zawarte w ustawach regulacje wskazujące na odpowiedzialność danego organu lub podmiotu za realizację określonych zadań publicznych, które mogą być realizowane także w formie projektu dofinansowanego ze środków funduszy europejskich, będą stanowiły przesłankę wybrania przez właściwą instytucję do dofinansowania wspomnianego projektu w drodze zastosowania trybu pozakonkursowego.
- 6) Wybór projektu w trybie pozakonkursowym obejmuje:
- a) zgłoszenie projektu,
 - b) identyfikację projektu,
 - c) wezwanie do złożenia wniosku o dofinansowanie,
 - d) ocenę projektu,
 - e) rozstrzygnięcie w zakresie wyboru projektu do dofinansowania.
- 7) Decyzja o zastosowaniu w ramach danego programu operacyjnego pozakonkursowego trybu wyboru projektów w odniesieniu do projektu zgłoszonego do objęcia współfinansowaniem ze środków EFS, oprócz reguł zawartych w pkt 1-6 powinna być podejmowana z uwzględnieniem odpowiednich zapisów UP, stanowiących m.in., że:

- a) zastosowanie trybu pozakonkursowego ogranicza się do realizacji lub koordynacji zadań określonych w przepisach prawnych mających zastosowanie do danego podmiotu lub grupy podmiotów;
- b) projekty pozakonkursowe mogą być realizowane pod warunkiem spełnienia zasad określonych w UP w części dotyczącej EFS podrozdziału 5.2.1 *Polityka spójności* rozdziału 5.2 *Zasady wyboru projektów*;
- c) projekty pozakonkursowe mogą mieć wyłącznie charakter:
 - i) koncepcyjny i obejmować identyfikację, wypracowanie, testowanie oraz trwałe wdrożenie określonych rozwiązań przyczyniających się do zwiększenia efektywności polityk publicznych albo
 - ii) wdrożeniowy i obejmować świadczenie usług m. in. rynku pracy, integracji społecznej, edukacji na rzecz ostatecznych odbiorców wsparcia.

Projekty o charakterze koncepcyjnym, o których mowa w lit. c (i) mogą być realizowane wyłącznie w ramach PO WER, a projekty o charakterze wdrożeniowym, o których mowa w lit. c (ii) mogą być realizowane w ramach PO WER oraz w ramach RPO.

Podrozdział 8.2 – Zgłaszanie i identyfikacja projektów w trybie pozakonkursowym

- 1) Właściwa instytucja opracowuje tryb zgłaszania oraz przyjmowania zgłoszeń projektów w trybie pozakonkursowym. W procedurze należy uwzględnić m.in.:
 - a) katalog podmiotów uprawnionych do zgłaszania projektów, z zastrzeżeniem możliwości zgłoszenia projektu także przez tę właściwą instytucję;
 - b) instytucję, do której należy zgłosić projekt;
 - c) formę zgłoszenia projektu;
 - d) zakres informacji o zgłaszanym projekcie;
 - e) terminy czynności związanych ze zgłaszaniem projektów.

Trybu zgłaszania oraz przyjmowania zgłoszeń projektów nie opracowuje się dla projektów pomocy technicznej.
- 2) Właściwa instytucja może uznawać za zgłoszone projekty wskazane w dokumentach strategicznych lub implementacyjnych odpowiadających zakresowi danego programu operacyjnego, np. w strategiach rozwoju, strategiach ZIT, dokumentach o których mowa w art. 36 ust. 1 rozporządzenia ogólnego, programach wieloletnich w rozumieniu art. 136 ustawy o finansach publicznych lub dokumentach wynikających z warunkowości ex-ante. W sytuacji, w której w programie przewidziano, że zgłaszanie projektów w trybie

pozakonkursowym odbywa się wyłącznie w sposób przedstawiony w niniejszym punkcie, nie ma zastosowania pkt 1.

- 3) Właściwa instytucja za zgłoszony projekt może uznać przedsięwzięcia priorytetowe wskazane w projekcie kontraktu terytorialnego, o którym mowa w art. 14o ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2014 r. poz. 1649).
- 4) Po zgłoszeniu propozycji projektu w trybie pozakonkursowym właściwa instytucja przeprowadza proces identyfikacji projektu¹. Sposób identyfikacji projektu jest opisany w procedurach wewnętrznych właściwej instytucji. W ramach identyfikacji dokonuje się wstępnej weryfikacji projektu pod względem szans na uzyskanie dofinansowania. Weryfikacja projektu dotyczy w szczególności:
 - a) spełnienia przesłanek, o których mowa w art. 38 ust. 2 i 3 ustawy;
 - b) zgodności projektu z celami szczegółowymi lub rezultatami odpowiednich priorytetów programu operacyjnego, rozumianej przede wszystkim jako stopień, w którym projekt przyczyni się do realizacji założonych celów szczegółowych lub rezultatów odpowiednich priorytetów programu operacyjnego;
 - c) możliwości realizacji w ramach kwoty przeznaczonej na dofinansowanie projektów;
 - d) wykonalności, przez którą należy rozumieć możliwość zrealizowania przedsięwzięcia i osiągnięcia jego celów m.in. w świetle zaproponowanych ram czasowych lub przedstawionego planu poszczególnych zadań w ramach projektu.
- 5) W ramach procesu zgłaszania i identyfikacji projektu właściwa instytucja może prowadzić dialog z podmiotami zgłaszającymi projekty mający na celu takie określenie zakresu danego projektu, które w największym stopniu przyczyni się do realizacji celów programu (np. zmniejszenie lub zwiększenie zakresu przedmiotowego projektu lub zmianę formuły realizacji projektu, np. poprzez jego zintegrowanie z innym projektem lub projektami).
- 6) Identyfikacja projektu, o którym mowa w pkt 3, uznanego za zgłoszony, następuje w ramach negocjacji projektu kontraktu terytorialnego i kończy się wraz z zawarciem kontraktu terytorialnego o którym mowa w art. 14o ust. 4 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

¹ W przypadku projektów pomocy technicznej, ze względu na ich specyfikę, identyfikacji mogą podlegać grupy projektów, plany działań pomocy technicznej itp. Jednocześnie, w odniesieniu do projektów pomocy technicznej, załącznik nr 5 do SZOP *Wykaz projektów zidentyfikowanych przez właściwą instytucję w ramach trybu pozakonkursowego* uzupełniany jest jedynie w zakresie kolumn 1-5 oraz 9.

- 7) Za zidentyfikowane właściwa instytucja może uznać projekty wskazane w danym programie operacyjnym, w tym projekty duże w rozumieniu art. 100 rozporządzenia ogólnego.
- 8) Zidentyfikowanie projektu skutkuje:
 - a) ostatecznym uznaniem projektu za projekt wybierany do dofinansowania w trybie pozakonkursowym;
 - b) zobowiązaniem IZ do wpisania projektu w celach informacyjnych do wykazu projektów zidentyfikowanych, stanowiącego załącznik do SZOP. Wpis ten następuje najpóźniej w okresie 3 miesięcy od dnia zidentyfikowania projektu;
 - c) zobowiązaniem potencjalnego wnioskodawcy do przystąpienia do opracowywania wniosku o dofinansowanie i złożenia go w określonym przez właściwą instytucję terminie;
 - d) uruchomieniem monitoringu i ewentualnego wsparcia przygotowania zidentyfikowanego projektu ze środków programu operacyjnego;
 - e) możliwością integrowania projektów, zgodnie z rozdziałem 12 wytycznych.
- 9) Wykaz projektów zidentyfikowanych może podlegać aktualizacji polegającej na usunięciu projektu z wykazu, dodaniu nowego projektu do wykazu lub zmianie informacji dotyczących wartości projektu lub zakładanych efektów projektu (kolumny 6-11 stanowiącego załącznik nr 5 do SZOP wzoru *Wykazu projektów zidentyfikowanych przez właściwą instytucję w ramach trybu pozakonkursowego*). Wykaz projektów zidentyfikowanych i jego aktualizacje są zamieszczane na stronie internetowej właściwej instytucji i portalu.

Podrozdział 8.3 – Pozostałe etapy wyboru projektów pozakonkursowych do dofinansowania

- 1) Właściwa instytucja wzywa do złożenia wniosku o dofinansowanie. W wezwaniu należy określić kryteria wyboru projektów, które będą podlegały ocenie oraz formularz wniosku o dofinansowanie albo odesłać do odpowiednich dokumentów, w których te kryteria i formularz są określone. Dodatkowo wezwanie określa termin na złożenie wniosku o dofinansowanie oraz orientacyjny termin oceny projektu. Wyznaczone terminy powinny wynikać ze stopnia skomplikowania danego projektu oraz z uzgodnień między wnioskodawcą a właściwą instytucją. Ostateczną decyzję w tym zakresie podejmuje właściwa instytucja.
- 2) W przypadku niezłożenia wniosku o dofinansowanie w wyznaczonym terminie właściwa instytucja ponownie wzywa potencjalnego wnioskodawcę do złożenia wniosku

o dofinansowanie, wyznaczając ostateczny termin. W przypadku bezskutecznego upływu ostatecznego terminu właściwa instytucja niezwłocznie wykreśla projekt z wykazu projektów zidentyfikowanych stanowiącego załącznik do SZOP.

- 3) Projekt podlega ocenie właściwej instytucji pod kątem spełnienia kryteriów oraz uzyskania wymaganej liczby punktów (o ile stosowany jest punktowy system oceny projektów). W ocenę mogą być zaangażowani eksperci, o których mowa w art. 49 ustawy.
- 4) Ocena projektu opracowywanego i składanego do oceny w ramach jednej instytucji odbywa się z zachowaniem rozdzielności funkcjonalnej zadań (projekt pozakonkursowy nie może być opracowywany i oceniany, w przypadku projektów pomocy technicznej, przez tych samych pracowników albo w przypadku pozostałych projektów, przez pracowników mających tego samego bezpośredniego przełożonego).
- 5) Jednym z kryteriów zaproponowanych do zatwierdzenia KM w odniesieniu do projektów pozakonkursowych jest kryterium dotyczące zakazu wybrania do dofinansowania w trybie pozakonkursowym projektu, który został usunięty z wykazu projektów zidentyfikowanych, stanowiącego załącznik do SZOP.
- 6) W ramach oceny projektu, na każdym jej etapie, dopuszczalne są, o ile tak zdecyduje właściwa instytucja modyfikacje. Modyfikacje rzutujące na spełnianie kryteriów mogą polegać jedynie na tym, że projekt będzie spełniał większą liczbę kryteriów lub będzie je spełniał w większym stopniu.
- 7) Po zakończeniu oceny danego projektu właściwa instytucja przekazuje wnioskodawcy pisemną informację, która zawiera uzasadnienie wyniku oceny spełniania kryteriów, zgodnie z zasadami określonymi w rozdziale 4 pkt 1 lit. b.
- 8) Przez zakończenie oceny projektu pozakonkursowego należy rozumieć sytuację, w której projekt został oceniony pozytywnie i został wybrany do dofinansowania albo został oceniony negatywnie.
- 9) Projekt zostaje wybrany do dofinansowania, gdy spełni kryteria albo spełni kryteria i uzyska wymaganą liczbę punktów. W odniesieniu do kryteriów zerojedynkowych, projekt będzie musiał spełnić wszystkie kryteria, chyba że część z nich będzie miała charakter fakultatywny. W odniesieniu do kryteriów punktowych będzie musiał uzyskać wymaganą liczbę punktów określoną przez właściwą instytucję.
- 10) Organizacja oceny projektów w zakresie nieuregulowanym w ustawie oraz niniejszych wytycznych zależy od właściwej instytucji, która bierze odpowiedzialność za zidentyfikowanie i wybranie do dofinansowania projektów w trybie pozakonkursowym.

- 11) Właściwa instytucja zamieszcza na swojej stronie internetowej oraz na portalu informację o wybranym do dofinansowania projekcie. Informacje te są zamieszczane w ramach wykazu projektów wybranych do dofinansowania w trybie pozakonkursowym prowadzonego przez IZ. Wykaz zawiera co najmniej:
- a) nazwy projektów wybranych do dofinansowania;
 - b) nazwy wnioskodawców;
 - c) kwoty przyznanego dofinansowania;
 - d) kwoty całkowite projektów;
 - e) wyniki oceny w sytuacji, gdy oceniane kryteria miały charakter punktowy;
 - f) daty wybrania poszczególnych projektów do dofinansowania, tj. daty zakończenia oceny projektów;
 - g) przewidywany czas realizacji w odniesieniu do każdego projektu.
- 12) Właściwa instytucja zamieszcza na swojej stronie internetowej oraz na portalu informację o projekcie, który został wybrany do dofinansowania w terminie nie późniejszym niż 7 dni od dnia zakończenia jego oceny. W przypadku projektów pomocy technicznej informacja na stronie internetowej o projekcie wybranym do dofinansowania zamieszczana jest w ciągu 7 dni od zakończenia miesiąca, w którym zakończono jego ocenę.

Rozdział 9 – Eksperti

Podrozdział 9.1 – Informacje ogólne

- 1) W wybór projektów do dofinansowania mogą być zaangażowani eksperci, o których mowa w art. 49 ustawy.
- 2) Udział ekspertów w wyborze projektów do dofinansowania jest w szczególności uzasadniony w sytuacji, gdy niezbędna jest specjalistyczna wiedza w danej dziedzinie lub w sytuacji, gdy liczba projektów zagraża terminowemu dokonaniu oceny wyłącznie przez pracowników właściwej instytucji.
- 3) Ekspertów do udziału w wyborze projektów do dofinansowania wyznacza właściwa instytucja. Sposób wyznaczenia ekspertów jest pozostawiony właściwej instytucji. Może ona wyznaczyć wszystkich ekspertów z danej dziedziny, znajdujących się w wykazie kandydatów na ekspertów albo przeprowadzić losowanie określonej liczby ekspertów albo zastosować inny sposób.
- 4) Udział eksperta w wyborze projektów do dofinansowania oznacza możliwość zaangażowania eksperta we wszelkie czynności związane z wyborem projektów do

dofinansowania określone w umowie pomiędzy właściwą instytucją i ekspertem. Czynności związane z wyborem projektu do dofinansowania są podejmowane od momentu jego zgłoszenia do dofinansowania do jego wybrania do dofinansowania albo odrzucenia.

- 5) Wewnętrzne procedury właściwej instytucji, dotyczące wyboru projektów, określają rolę eksperta w wyborze projektów do dofinansowania. Rola ta może mieć charakter:
 - a) opiniodawczo-doradczy – oznacza to, że ekspert przedstawia swoją opinię na temat danego projektu lub jego wybranych elementów pracownikom właściwej instytucji lub innym ekspertom oceniającym projekt wraz ze stosownym uzasadnieniem lub przekazuje rady lub rekomendacje w odniesieniu do sposobu oceny danego projektu lub wybranych aspektów związanych z oceną danego projektu pracownikom właściwej instytucji lub innym ekspertom oceniającym projekt. Opinia, rada lub rekomendacja nie ma charakteru wiążącego;
 - b) rozstrzygający – oznaczający związanie właściwej instytucji lub członków KOP i w konsekwencji uwzględnienie werdyktu eksperta odnośnie do spełnienia albo niespełnienia danego kryterium lub przyznania danej liczby punktów, a także sporządzonym uzasadnieniem powyższej oceny;

Niezależnie od charakteru roli eksperta wynik oceny projektu i jego uzasadnienie są formułowane na wyłączną odpowiedzialność właściwej instytucji i są jej stanowiskiem.

- 6) Właściwa instytucja może zlecić ekspertowi ocenę określonego zakresu projektu, np. jego części finansowej, natomiast ocenę pozostałych jego elementów zlecić innemu członkowi KOP lub w przypadku trybu pozakonkursowego innym osobom.
- 7) Status eksperta uzyskuje kandydat na eksperta, który podpisał umowę dotyczącą udziału w wyborze projektów.

Podrozdział 9.2 – Kandydaci na ekspertów

- 1) Obowiązek prowadzenia wykazu kandydatów na ekspertów, ze względu na konieczność zapewnienia spójności zasad obowiązujących w danym programie operacyjnym oraz kompletnej informacji o kandydatach na ekspertów w danym programie operacyjnym dla wszystkich zainteresowanych, powinien pozostawać w gestii IZ.
- 2) Właściwa instytucja, poprzez opracowanie jednolitych zasad, zapewnia funkcjonowanie przejrzystego systemu naboru kandydatów na ekspertów w ramach danego programu operacyjnego.
- 3) Kandydatem na eksperta nie może zostać pracownik IZ, IP lub IW danego programu operacyjnego. Nie oznacza to, że osoby te nie mogą brać udziału w wyborze

projektów do dofinansowania. Niemniej następować to może jedynie poprzez przypisanie instytucjom, które ich zatrudniają statusu instytucji właściwej w zakresie wyboru projektów do dofinansowania. Oznacza to, że np. mimo powierzenia zdecydowanej większości czynności związanych z wyborem projektów do dofinansowania określonej IW lub IP inne czynności z tym związane (w tym np. uczestnictwo w ocenie spełniania wybranych kryteriów) może być powierzone innym właściwym instytucjom (pracownikom) tego programu operacyjnego.

- 4) Wykaz kandydatów na ekspertów, o którym mowa w art. 49 ust. 10 ustawy, zawiera następujące elementy:
 - a) imię i nazwisko kandydata na eksperta;
 - b) adres poczty elektronicznej kandydata na eksperta;
 - c) wskazanie dziedziny objętej danym programem operacyjnym, w której kandydat na eksperta posiada wiedzę, umiejętności, doświadczenie lub wymagane uprawnienia.
- 5) Wykaz kandydatów na ekspertów jest publicznie dostępny i znajduje się na stronie internetowej właściwej instytucji.
- 6) Przy prowadzeniu wykazu kandydatów na ekspertów należy stosować przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o ochronie danych osobowych (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 1182).
- 7) Właściwa instytucja organizuje nabór na kandydatów na ekspertów.
- 8) Kandydat na eksperta musi spełniać łącznie następujące warunki:
 - a) korzysta z pełni praw publicznych;
 - b) ma pełną zdolność do czynności prawnych;
 - c) nie został skazany prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne lub za umyślne przestępstwo skarbowe;
 - d) posiada wiedzę, umiejętności, doświadczenie lub wymagane uprawnienia w dziedzinie objętej programem operacyjnym, w ramach której dokonywany jest wybór projektów;
 - e) posiada wiedzę w zakresie celów i sposobu realizacji danego programu operacyjnego.
- 9) Warunkiem znalezienia się w wykazie kandydatów na ekspertów jest złożenie stosownego oświadczenia. Oświadczenie dotyczy spełnienia przesłanek, o których mowa

w pkt 8 lit. a-c i jest składane pod rygorem odpowiedzialności karnej. Przed złożeniem oświadczenia właściwa instytucja poucza składającego o odpowiedzialności karnej.

- 10) Kandydat na eksperta powinien wyrazić zgodę na umieszczenie danych osobowych w wykazie kandydatów na ekspertów prowadzonym przez właściwą instytucję oraz ich przetwarzanie na potrzeby udziału w wyborze projektów.
- 11) Właściwa instytucja weryfikuje spełnienie przez osoby ubiegające się o status kandydata na eksperta przesłanek zawartych w pkt 8 lit. d-e. Weryfikacja ta może polegać w szczególności na uzyskaniu dokumentów potwierdzających spełnianie wspomnianych przesłanek lub przeprowadzeniu testów.
- 12) Właściwa instytucja decyduje o umieszczeniu albo nieumieszczeniu danej osoby w wykazie kandydatów na ekspertów. W sytuacji, gdy podejmie ona decyzję odmowną informuje o jej przyczynach osobę ubiegającą się o status kandydata na eksperta.
- 13) Właściwa instytucja podejmuje działania mające na celu zapewnienie aktualności danych kandydatów zawartych w wykazie (np. poprzez ich cykliczną weryfikację lub aktualizację danych na podstawie zobowiązania kandydatów na ekspertów do informowania właściwej instytucji o zmianach danych).
- 14) Kandydat na eksperta zostaje usunięty z wykazu kandydatów w sytuacji, gdy zaistnieje okoliczność powodująca niespełnienie którejkolwiek z przesłanek z pkt 8 lit. a-c.
- 15) Dodatkowo z wykazu zostaje usunięty kandydat na eksperta, który:
 - a) złożył niezgodne z prawdą dokumenty aplikacyjne;
 - b) złożył pisemną prośbę o wykreślenie z wykazu kandydatów na ekspertów;
 - c) został pracownikiem IZ, IP lub IW zaangażowanej w realizację tego samego programu operacyjnego, w którym dokonywany jest wybór projektów;
 - d) uzyskał negatywną ocenę pracy eksperta, o której mowa w podrozdziale 9.4 pkt 3;
 - e) odmówił udziału w wyborze projektów bez uzasadnionych przyczyn lub utrudnia pracę związaną z wyborem projektów do dofinansowania;
 - f) nie przeszedł okresowej weryfikacji kompetencji dokonywanej przez właściwą instytucję, jeśli taka weryfikacja została ustanowiona;
 - g) wycofał swoją zgodę na umieszczanie jego danych osobowych w wykazie kandydatów na ekspertów;

- h) stracił wymagane uprawnienia w dziedzinie objętej programem operacyjnym, które stanowiły podstawę uzyskania przez niego statusu kandydata na eksperta w ramach programu operacyjnego, w którym dokonywany jest wybór projektów;
- i) zmarł.

Podrozdział 9.3 – Umowa z ekspertem

- 1) Umowa zawarta z ekspertem, zgodnie z art. 49 ust. 6 ustawy, może odnosić się do konkretnego postępowania konkursowego lub pozakonkursowego lub być zawarta na określony czas, np. okres roku lub przyjąć postać umowy ramowej.
- 2) Umowa może mieć charakter odpłatny.
- 3) W umowie należy określić co najmniej:
 - a) obowiązki eksperta;
 - b) okres na jaki została zawarta umowa;
 - c) wysokość wynagrodzenia przysługującego ekspertowi za wykonaną usługę i warunki jego zapłaty, jeżeli umowa ma charakter odpłatny;
 - d) zobowiązanie eksperta do zachowania w tajemnicy wszystkich informacji przekazanych przez właściwą instytucję w związku z oceną projektów;
 - e) zasady oceny jego pracy;
 - f) zasady rozwiązania umowy.
- 4) Warunkiem korzystania z usług eksperta jest złożenie przez niego oświadczenia dotyczącego jego bezstronności, o którym mowa w art. 49 ust. 8 ustawy, za każdym razem gdy bierze udział w wyborze określonych projektów do dofinansowania. Oświadczenie składane jest pod rygorem odpowiedzialności karnej, o czym właściwa instytucja poucza eksperta.
- 5) Oświadczenie, o którym mowa w art. 49 ust. 8 ustawy, w przypadku oceny projektu pozakonkursowego odnosi się do relacji eksperta z konkretnym projektem i jego wnioskodawcą, natomiast w przypadku trybu konkursowego dotyczy relacji eksperta z wszystkimi wnioskodawcami biorącymi udział w konkursie.
- 6) Oświadczenie, o którym mowa w pkt 4 dotyczy przesłanek, odpowiednio odnoszonych do ekspertów na gruncie art. 49 ust. 7 ustawy, przewidzianych w art. 24 § 1 i 2 KPA. Ekspert składając je potwierdza, że:

- a) nie jest wnioskodawcą lub nie pozostaje z wnioskodawcą lub wnioskodawcami w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że wynik oceny może mieć wpływ na jego prawa i obowiązki;
- b) nie pozostaje w związku małżeńskim, w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa do drugiego stopnia z wnioskodawcą lub wnioskodawcami lub członkami organów zarządzających lub organów nadzorczych wnioskodawcy lub wnioskodawców;
- c) nie jest związany z wnioskodawcą lub wnioskodawcami z tytułu przysposobienia, kurateli lub opieki;
- d) nie jest przedstawicielem wnioskodawcy lub wnioskodawców ubiegających się o dofinansowanie lub nie pozostaje w związku małżeńskim, w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa do drugiego stopnia z przedstawicielem wnioskodawcy lub nie jest związany z przedstawicielem wnioskodawcy lub wnioskodawców z tytułu przysposobienia, kurateli lub opieki;
- e) nie pozostaje z wnioskodawcą lub wnioskodawcami w stosunku podrzędności służbowej.

Ekspert, składając oświadczenie odnośnie lit. b-d, musi wziąć pod uwagę, że przesłanki tam wymienione dotyczą także sytuacji, gdy ustało małżeństwo, kuratela, przysposobienie lub opieka.

- 7) Niepodpisanie oświadczenia, o którym mowa w pkt 4 stanowi podstawę rozwiązania umowy z ekspertem, o ile wcześniej umowę taką zawarto.
- 8) Zgodnie z art. 49 ust. 9 ustawy, w sytuacji, gdy właściwa instytucja stwierdzi inne okoliczności mogące budzić wątpliwości co do bezstronności eksperta, może ona:
 - a) wyłączyć eksperta z udziału w wyborze projektów albo
 - b) ujawnić okoliczności budzące wątpliwości co do bezstronności eksperta i nie wyłączać go z udziału w wyborze projektów.
- 9) Właściwa instytucja ujawnia okoliczności budzące wątpliwości co do bezstronności eksperta, o których mowa w pkt 8 lit. b, w szczególności, gdy ze względu na wysoki stopień skomplikowania projektów i wąski zakres przedmiotowy projektów krąg wnioskodawców i oceniających ich projekty ekspertów jest bardzo ograniczony, a jednocześnie udział ekspertów w ocenie tych projektów jest konieczny.
- 10) Okoliczności, o których mowa w pkt 8, w przypadku oceny projektu pozakonkursowego dotyczą wnioskodawcy konkretnego projektu, natomiast w przypadku trybu

konkursowego dotyczą relacji eksperta z wszystkimi wnioskodawcami biorącymi udział w konkursie.

- 11) Za inne okoliczności, o których mowa w pkt 8, uznaje się w szczególności sytuację, w której ekspert:
- a) w określonym okresie poprzedzającym datę rozpoczęcia oceny pozostawał w stosunku pracy lub zlecenia z wnioskodawcą lub wnioskodawcami lub był członkiem organów zarządzających lub organów nadzorczych wnioskodawcy lub wnioskodawców;
 - b) w określonym okresie poprzedzającym datę rozpoczęcia oceny był związany stosunkiem pracy z którymkolwiek podmiotem ubiegającym się o dofinansowanie lub podmiotem składającym wniosek, którego projekt konkuruje o dofinansowanie z projektem będącym przedmiotem oceny.

Podrozdział 9.4 – Ocena pracy ekspertów i akredytacja kandydata na eksperta

- 1) Właściwa instytucja, która zawarła umowę z ekspertem, ocenia pracę eksperta.
- 2) Zasady oceny pracy eksperta zawarte w umowie z ekspertem określają częstotliwość jej dokonywania oraz dotyczą co najmniej:
 - a) oceny służącej potwierdzeniu spełniania przez eksperta warunku, o którym mowa w art. 49 ust. 3 pkt 4 ustawy;
 - b) oceny sposobu wykonywania przez eksperta obowiązków określonych w umowie z ekspertem.
- 3) Ocena może zakończyć się wynikiem pozytywnym albo negatywnym.
- 4) W celu uwzględnienia realizacji zasady rzetelności, o której mowa w rozdziale 4, pkt 1 lit. b, ocena negatywna skutkuje skreśleniem kandydata na eksperta z wykazu kandydatów na ekspertów oraz pozbawieniem go akredytacji (jeśli ją posiada).
- 5) Właściwa instytucja może zdecydować o wprowadzeniu w ramach danego programu operacyjnego systemu akredytacji kandydatów na ekspertów. Akredytacja kandydata na eksperta oznacza, że współpraca właściwej instytucji z danym ekspertem przebiegała w sposób nienaganny oraz że osoba ta rozwijała wiedzę w zakresie właściwego programu operacyjnego na lata 2014-2020.
- 6) Warunkami otrzymania akredytacji, które należy spełnić łącznie, są:
 - a) co najmniej trzykrotna pozytywna ocena pracy eksperta;

- b) udział w szkoleniach dotyczących celów i sposobu realizacji danego programu operacyjnego, uznanych przez właściwą instytucję za przydatne dla prawidłowego wykonywania obowiązków przez eksperta oraz ukończenie ich zgodnie z określonymi wymogami.
- 7) Właściwa instytucja zamieszcza na swojej stronie internetowej listę kandydatów na ekspertów, którzy otrzymali akredytację, po wcześniejszym uzyskaniu ich zgody na publikację tych informacji.

Rozdział 10 – Szczegółowe procedury wyboru projektów EFS

Do projektów zgłaszanych do objęcia współfinansowaniem ze środków EFS mają zastosowanie postanowienia niniejszych wytycznych, z zastrzeżeniem zapisów niniejszego rozdziału. Uregulowanie określonych kwestii dotyczących projektów zgłaszanych do objęcia współfinansowaniem ze środków EFS w niniejszym rozdziale nie wyklucza zastosowania analogicznych rozwiązań w odniesieniu do projektów zgłaszanych do objęcia współfinansowaniem ze środków EFRR, w szczególności w przypadku przeprowadzania etapu preselekcji, o którym mowa w podrozdziale 10.5, w ramach procedury wyboru do dofinansowania projektów zintegrowanych zakładających finansowanie ze środków EFRR.

Podrozdział 10.1 – Ogólne warunki opracowywania kryteriów w ramach EFS

- 1) IZ opracowuje i przedstawia do zatwierdzenia KM kryteria wyboru projektów współfinansowanych ze środków EFS dotyczące co najmniej:
- a) zgodności projektu z właściwym celem szczegółowym/właściwymi celami szczegółowymi programu operacyjnego;
 - b) obowiązku osiągnięcia w ramach projektu skwantyfikowanych rezultatów;
 - c) adekwatności projektu do problemów, które ma rozwiązać albo złagodzić jego realizacja;
 - d) potencjału finansowego, kadrowego i technicznego wnioskodawcy i partnerów projektu partnerskiego, o którym mowa w art. 33 ust. 1 ustawy;
 - e) doświadczenia wnioskodawcy i partnerów projektu partnerskiego, o którym mowa w art. 33 ust. 1 ustawy w realizacji przedsięwzięć, w tym przedsięwzięć finansowanych ze środków innych niż środki funduszy UE, w obszarze, w którym udzielane będzie wsparcie przewidziane w ramach projektu;
 - f) właściwego doboru instrumentów realizacji projektu;

- g) zgodności projektu z politykami horyzontalnymi;
 - h) efektywności kosztowej projektu;
 - i) kwalifikowalności wydatków.
- 2) Doświadczenie, o którym mowa w pkt 1 lit. e powinno być oceniane w szczególności w kontekście dotychczasowej działalności i możliwości weryfikacji rezultatów tej działalności, która była lub jest prowadzona:
- a) w obszarze, w którym udzielane będzie wsparcie przewidziane w ramach projektu oraz;
 - b) na rzecz grupy docelowej, do której kierowane będzie wsparcie przewidziane w ramach projektu oraz;
 - c) na określonym terytorium, którego dotyczyć będzie realizacja projektu.
- 3) IZ, opracowując i przedstawiając do zatwierdzenia KM kryteria, o których mowa w pkt 1 lit. g, bierze w szczególności pod uwagę, że wszystkie projekty podlegają ocenie m.in. pod kątem spełniania zasady równości szans kobiet i mężczyzn oraz równości szans i niedyskryminacji.
- 4) W przypadku oceny projektu pod kątem spełniania zasady równości szans kobiet i mężczyzn zgodnie z zapisami UP zastosowanie ma standard minimum. Warunki dotyczące oceny projektów w zakresie spełniania zasady równości szans kobiet i mężczyzn oraz równości szans i niedyskryminacji, w tym instrukcja stosowania standardu minimum, określone zostały w *Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020*.

Podrozdział 10.2 – Polityka szkoleniowa

- 1) Mając na uwadze konieczność zapewnienia wysokiej jakości systemu oceny projektów właściwa instytucja zapewnia prowadzenie polityki szkoleniowej skierowanej do osób uczestniczących w procesie wyboru projektów współfinansowanych ze środków EFS w ramach PO WER i RPO. Polityka szkoleniowa może być w szczególności realizowana poprzez udział osób dokonujących wyboru projektów w programie szkoleniowym, o którym mowa w pkt 4.
- 2) Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego zapewnia, za pośrednictwem internetu, dostęp dla osób dokonujących wyboru projektów do szkoleń e-learningowych, w szczególności z zakresu kwalifikowalności wydatków w ramach projektów

współfinansowanych ze środków EFS, polityki horyzontalnej równości szans kobiet i mężczyzn oraz krajowych polityk publicznych wspieranych ze środków EFS w obszarze: zatrudnienia, adaptacyjności, włączenia społecznego, edukacji i zdrowia.

- 3) Szkolenia e-learningowe, o których mowa w pkt 2 mogą zostać uzupełnione o szkolenia e-learningowe zaproponowane przez IZ PO WER oraz IZ RPO, dotyczące w szczególności celów i sposobu realizacji danego programu operacyjnego.
- 4) IZ danego programu operacyjnego współfinansowanego ze środków EFS wskazuje, które szkolenia e-learningowe, o których mowa w pkt 2 i 3, o ile zostały udostępnione, stanowią obligatoryjny program szkoleniowy dla osób uczestniczących w procesie wyboru projektów współfinansowanych ze środków EFS, w ramach tego programu operacyjnego. Informacja o udostępnieniu szkoleń e-learningowych, o których mowa w pkt 2 i 3, zamieszczana jest na stronie internetowej właściwej instytucji oraz na portalu.
- 5) Realizacja programu szkoleniowego, o którym mowa w pkt 4, potwierdzana jest certyfikatem określającym w szczególności termin jego ważności, generowanym przez system informatyczny zawierający szkolenia e-learningowe.
- 6) Posiadanie ważnego certyfikatu, o którym mowa w pkt 5, jest warunkiem powołania przez właściwą instytucję danej osoby oceniającej do składu KOP albo do oceny projektu pozakonkursowego, po upływie 30 dni od dnia włączenia przez IZ danego programu operacyjnego współfinansowanego ze środków EFS udostępnionych szkoleń e-learningowych umożliwiających uzyskanie tego certyfikatu do obligatoryjnego programu szkoleniowego.
- 7) Przed upływem terminu, o którym mowa w pkt 6, warunkiem powołania przez właściwą instytucję eksperta, o którym mowa w art. 49 ustawy do składu KOP albo do oceny projektu pozakonkursowego jest posiadanie przez tego eksperta ważnego certyfikatu uprawniającego do dokonywania oceny w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013.
- 8) IZ wskazuje szczegółowy zakres i termin realizacji programu szkoleniowego, o którym mowa w pkt 4.
- 9) Szkolenia e-learningowe, o których mowa w pkt 2 i 3, mogą zostać uznane przez IZ za szkolenia, o których mowa w podrozdziale 9.4 pkt 6 lit. b i w których udział jest warunkiem otrzymania przez kandydata na eksperta akredytacji.

Podrozdział 10.3 – Procedury oceny projektów w trybie konkursowym w ramach EFS

- 1) Ocena projektów współfinansowanych ze środków EFS w trybie konkursowym może składać się z następujących etapów:
 - a) etapu preselekcji, który zgodnie z podrozdziałem 10.5 ma na celu – na podstawie właściwych kryteriów obowiązujących w ramach danego konkursu – wyłonienie koncepcji projektów, które spełniają przyjęte w ramach tego konkursu założenia merytoryczne oraz identyfikację wnioskodawców posiadających odpowiedni potencjał do realizacji określonych działań i doświadczenie niezbędne dla realizacji projektu;
 - b) etapu oceny formalnej rozumianego jako ocena spełniania kryteriów formalnych, polegająca na przypisaniu im wartości logicznych „tak”, „nie” albo stwierdzeniu, że kryterium nie dotyczy danego projektu;
 - c) etapu oceny merytorycznej, obejmującego ewentualnie negocjacje, rozumianego jako sprawdzenie projektu pod kątem spełniania właściwych kryteriów, zgodnie z zasadami określonymi przez IOK w regulaminie konkursu;
 - d) etapu oceny strategicznej, o którym mowa w podrozdziale 10.7, rozumianego jako analiza elementów wskazanych we właściwym kryterium strategicznym w oparciu o zapisy wniosków o dofinansowanie i uszeregowanie projektów w kolejności wskazującej na zasadność ich dofinansowania w kontekście celu konkursu.
- 2) Etap oceny formalnej oraz etap oceny merytorycznej mogą zostać połączone w jeden etap oceny formalno-merytorycznej, obejmujący ewentualnie negocjacje.
- 3) Ocena projektów współfinansowanych ze środków EFS w trybie konkursowym może zostać poprzedzona etapem weryfikacji fiszek projektowych, o którym mowa w podrozdziale 10.6. Etap weryfikacji fiszek projektowych nie stanowi części etapu preselekcji, o którym mowa w pkt 1 lit. a.
- 4) IZ w systemie realizacji danego programu operacyjnego lub IOK w regulaminie konkursu określa, które etapy wymienione w pkt 1-3 są przeprowadzane w ramach określonego naboru albo określonych naborów wniosków o dofinansowanie zgłoszonych do objęcia współfinansowaniem ze środków EFS w danym PO.
- 5) Osoby oceniające projekty w ramach KOP są wybierane do oceny poszczególnych projektów w losowaniu przeprowadzonym przez przewodniczącego KOP, w obecności co najmniej 3 członków KOP oraz – w celu zwiększenia stopnia przejrzystości procesu

losowania – obserwatorów zgłoszonych np. przez właściwy KM (jeżeli obserwatorzy zostali powołani i wyrażą taką wolę).

- 6) Właściwa instytucja może odstąpić od losowania osób oceniających projekty w ramach KOP, o którym mowa w pkt 5, jeżeli jest ono nieuzasadnione z uwagi na przyjętą organizację prac KOP (np. w przypadku dokonywania oceny przez panel członków KOP lub w przypadku, o którym mowa w pkt 9 podrozdziału 10.5).
- 7) W ramach wyboru projektów:
 - a) zgodnie z podrozdziałem 7.3 pkt 8 ocena dokonywana jest przez co najmniej dwie osoby oceniające, będące członkami KOP w sposób niezależny, z wyłączeniem sytuacji dokonywania oceny przez panel członków KOP, mającej charakter kolegialny; ocena ta jest ostateczna i nie podlega modyfikacjom na etapie przygotowywania i zatwierdzania listy, o której mowa w art. 44 ust. 4 ustawy;
 - b) lista, o której mowa w art. 44 ust. 4 ustawy jest przygotowywana przez KOP na podstawie wyników oceny dokonanej przez oceniających;
 - c) lista, o której mowa w art. 44 ust. 4 ustawy jest zatwierdzana przez właściwą instytucję.
- 8) Zadania wskazane w pkt 7 są wykonywane przez poszczególne podmioty (osoby lub instytucje) rozłącznie (bez ingerencji w wykonywanie danego zadania przez podmiot do jego wykonania nieprzypisany), z wyjątkiem sytuacji, w której przewodniczący KOP rozstrzyga rozbieżności w dokonanej ocenie (o ile regulamin danego konkursu przewiduje kompetencje przewodniczącego KOP w powyższym zakresie).
- 9) W ramach etapu oceny merytorycznej albo oceny formalno-merytorycznej osoby oceniające mogą – o ile IZ w systemie realizacji danego programu operacyjnego lub IOK w regulaminie danego konkursu przewidzi taką możliwość – skierować projekt do negocjacji, które przeprowadzane są zgodnie z podrozdziałem 10.4.
- 10) Procedura oceny projektów składająca się z ewentualnego etapu oceny formalnej i etapu oceny merytorycznej albo z etapu oceny formalno-merytorycznej może być stosowana w szczególności w ramach konkursów obejmujących zamawianie przez IOK (poprzez wybór odpowiednich projektów) dostarczenia powtarzalnej i wystandaryzowanej usługi (np. szkoleń w określonej dziedzinie).
- 11) W przypadku konkursów, o których mowa w pkt 10 w regulaminie konkursu IOK, poza zamieszczeniem elementów wskazanych w podrozdziale 7.2 pkt. 2 i 3, precyzyjnie parametryzuje cele konkursu, określając na przykład:

- a) ogólny cel (w tym w ujęciu ilościowym), który ma zostać osiągnięty dzięki przyjęciu do dofinansowania konkretnych projektów;
- b) katalog zadań możliwych do realizacji w ramach projektu, które zapewnią realizację założonego rezultatu;
- c) minimalny standard usług, które mają być dostarczane w ramach projektów;
- d) maksymalny budżet przewidziany na realizację zadań w ramach pojedynczego projektu.

Podrozdział 10.4 – Negocjacje w ramach konkursowego trybu wyboru projektów w ramach EFS

- 1) O ile IZ w systemie realizacji danego programu operacyjnego lub IOK w regulaminie danego konkursu przewidzi taką możliwość na etapie oceny merytorycznej albo oceny formalno-merytorycznej oceniający mogą uznać dane kryterium za spełnione warunkowo lub warunkowo przyznać określoną liczbę punktów za spełnianie danego kryterium (ocena warunkowa) i skierować projekt do negocjacji, z uwzględnieniem pkt 2. Zakres kryteriów, które mogą podlegać ocenie warunkowej określa IZ w systemie realizacji danego programu operacyjnego lub IOK w regulaminie danego konkursu.
- 2) Jeżeli celem konkursu jest wybór do dofinansowania projektów, o których mowa w podrozdziale 7.1 pkt 1 lit. b albo lit. c, oceniający mogą skierować do negocjacji jedynie projekt, którego ocena bezwarunkowa przesądza o uzyskaniu przez projekt wymaganej liczby punktów, o której mowa w podrozdziale 7.1 pkt 2.
- 3) Kierując projekt do negocjacji oceniający w karcie oceny projektu:
 - a) wskazują ich zakres, podając, jakie korekty należy wprowadzić do wniosku lub jakie uzasadnienia dotyczące określonych zapisów we wniosku KOP powinna uzyskać od wnioskodawcy w trakcie negocjacji, aby ocena warunkowa stała się oceną ostateczną;
 - b) wyczerpująco uzasadniają swoje stanowisko oraz
 - c) w przypadku warunkowego przyznania określonej liczby punktów za spełnianie danego kryterium podają, jaką liczbę punktów powinien otrzymać projekt, gdyby negocjacje skończyły się z wynikiem negatywnym, o którym mowa w pkt 10.
- 4) Negocjacje stanowią część etapu oceny merytorycznej albo oceny formalno-merytorycznej, a więc przeprowadzane są przed sporządzeniem przez KOP listy

projektów, o której mowa w art. 44 ust. 4 ustawy i mogą dotyczyć zakresu merytorycznego projektu, w tym jego budżetu (np. wysokości kwoty dofinansowania).

- 5) Jeżeli o dofinansowaniu w ramach danego konkursu decyduje liczba uzyskanych przez poszczególne projekty punktów, o kolejności projektów na liście, o której mowa w art. 44 ust. 4 ustawy decyduje liczba punktów przyznana danemu projektowi bezwarunkowo albo liczba punktów przyznana danemu projektowi w wyniku negocjacji.
- 6) Negocjacje prowadzone są do wyczerpania kwoty przeznaczonej na dofinansowanie projektów w konkursie – poczynając od projektu, który uzyskałby najlepszą ocenę, gdyby spełnianie przez niego kryteriów nie zostało zweryfikowane warunkowo, z zastrzeżeniem pkt 7.
- 7) W przypadku, gdy w ramach danego konkursu przeprowadzany będzie etap oceny strategicznej negocjacje prowadzone są w odniesieniu do wszystkich projektów skierowanych przez oceniających do negocjacji. Jeżeli IOK – po przeprowadzeniu etapu oceny merytorycznej albo oceny formalno-merytorycznej – podejmie, na podstawie jednej z przesłanek, o której mowa w podrozdziale 10.7 pkt 3 lit. a albo lit. b, decyzję o odstąpieniu od przeprowadzania etapu oceny strategicznej w ramach danego konkursu zastosowanie ma pkt 6.
- 8) Negocjacje obejmują wszystkie kwestie wskazane przez oceniających w kartach oceny projektu.
- 9) Negocjacje danego projektu mogą być przeprowadzane przez pracowników IOK powołanych do składu KOP innych niż pracownicy IOK powołani do składu KOP, którzy dokonywali oceny tego projektu.
- 10) Jeżeli w trakcie negocjacji:
 - a) do wniosku nie zostaną wprowadzone wskazane przez oceniających w kartach oceny projektu korekty lub
 - b) KOP nie uzyska od wnioskodawcy uzasadnień dotyczących określonych zapisów we wniosku, wskazanych przez oceniających w kartach oceny projektunegocjacje kończą się z wynikiem negatywnym, co oznacza uznanie warunkowo uznanych za spełnione zerojedynkowych kryteriów obligatoryjnych za niespełnione lub przyznanie mniejszej, wskazanej przez oceniających w kartach oceny projektu, liczby punktów.
- 11) Przebieg negocjacji opisywany jest w protokole z prac KOP.

- 12) Możliwość warunkowej oceny danego kryterium jest wskazywana w definicji danego kryterium, o której mowa w rozdziale 5 pkt 7 lit. b.
- 13) Szczegółową procedurę przeprowadzania negocjacji określa IOK w regulaminie danego konkursu.

Podrozdział 10.5 – Etap preselekcji w ramach EFS

- 1) Etap preselekcji jest etapem nieobligatoryjnym. Zgodnie z pkt 4 podrozdziału 10.3 IZ w systemie realizacji danego programu operacyjnego lub IOK w regulaminie konkursu określa, czy w ramach określonego naboru wniosków o dofinansowanie zgłoszonych do objęcia współfinansowaniem ze środków EFS przeprowadzany jest etap preselekcji.
- 2) Etap preselekcji ma na celu, na podstawie właściwych kryteriów obowiązujących w ramach danego konkursu:
 - a) wyłonienie koncepcji projektów, które spełniają przyjęte w ramach danego konkursu założenia merytoryczne oraz
 - b) wyłonienie podmiotów posiadających odpowiedni potencjał, w tym w szczególności finansowy, kadrowy i techniczny, do realizacji określonych działań i doświadczenie niezbędne dla realizacji projektu.
- 3) Na etapie preselekcji ocenie w ramach KOP podlega uproszczony wniosek o dofinansowanie, którego wzór określa IZ w systemie realizacji danego programu operacyjnego lub IOK w regulaminie konkursu.
- 4) Sposób oceny spełniania kryteriów obowiązujących w ramach danego konkursu na etapie preselekcji określa IZ w systemie realizacji danego programu operacyjnego lub IOK w regulaminie konkursu zgodnie z rozdziałem 5 pkt 12.
- 5) Projekt, którego dotyczył pozytywnie oceniony na etapie preselekcji uproszczony wniosek o dofinansowanie, jest kierowany do kolejnego etapu oceny, przed rozpoczęciem którego składany jest wniosek o dofinansowanie.
- 6) Jeżeli projekt, którego dotyczył oceniany na etapie preselekcji uproszczony wniosek o dofinansowanie, został oceniony negatywnie zastosowanie mają pkt 12-13 podrozdziału 7.3.
- 7) Zgodnie z art. 45 ust. 2 ustawy po etapie preselekcji IOK zamieszcza na swojej stronie internetowej listę projektów zakwalifikowanych do kolejnego etapu oceny.
- 8) Wniosek o dofinansowanie składany w odpowiedzi na nabór wniosków o dofinansowanie ogłoszony po przeprowadzeniu etapu preselekcji powinien odzwierciedlać założenia przedstawione w uproszczonym wniosku o dofinansowanie

i zaakceptowane przez oceniających na etapie preselekcji. Osoby dokonujące oceny merytorycznej albo oceny formalno-merytorycznej – na podstawie odpowiedniego kryterium obowiązującego w ramach danego konkursu – weryfikują spójność założeń projektu przedstawionych w uproszczonym wniosku o dofinansowanie z projektem opisanym we wniosku o dofinansowanie.

- 9) Jeżeli IOK tak postanowi, oceny w ramach kolejnych etapów oceny danego projektu następujących po etapie preselekcji, z zastrzeżeniem ewentualnego etapu oceny strategicznej, która jest przeprowadzana kolegiąlnie, dokonują te same osoby, które dokonywały oceny uproszczonego wniosku o dofinansowanie dotyczącego tego projektu na etapie preselekcji.

Podrozdział 10.6 – Etap weryfikacji fiszek projektowych w ramach EFS

- 1) Etap weryfikacji fiszek projektowych jest etapem nieobligatoryjnym. Zgodnie z pkt 4 podrozdziału 10.3 IZ w systemie realizacji danego programu operacyjnego lub IOK w regulaminie konkursu określa, czy w ramach określonego naboru wniosków o dofinansowanie zgłoszonych do objęcia współfinansowaniem ze środków EFS przeprowadzany jest etap weryfikacji fiszek projektowych.
- 2) Etap weryfikacji fiszek projektowych ma na celu umożliwienie potencjalnym wnioskodawcom przedstawienia pomysłów projektów zawierających rozwiązanie problemu z tematyki objętej konkursem.
- 3) Wzór fiszki projektowej określa IZ w systemie realizacji danego programu operacyjnego lub IOK w regulaminie konkursu.
- 4) Termin składania i weryfikacji fiszek projektowych określa IOK.
- 5) Weryfikacja fiszek projektowych nie jest oceną projektów w rozumieniu ustawy.
- 6) Fiszka projektowa weryfikowana jest przez pracowników IOK lub IZ danego programu operacyjnego (jeżeli IZ tak postanowi w porozumieniu z IOK) oraz – jeżeli IOK tak postanowi w regulaminie konkursu – ekspertów zewnętrznych (nie muszą to być eksperci, o których mowa w art. 49 ustawy).
- 7) Jeżeli IOK postanowi w regulaminie konkursu, że fiszka projektowa weryfikowana jest przez ekspertów zewnętrznych, o których mowa w pkt 6 niebędących ekspertami, o których mowa w art. 49 ustawy, IOK w regulaminie konkursu określa również tryb ich powoływania, zapewniający, aby posiadali oni odpowiedni poziom wiedzy i doświadczenia w dziedzinie objętej konkursem.

- 8) Złożenie fiszki projektowej nie jest obligatoryjne i nie jest warunkiem uczestnictwa w konkursie. Weryfikacja fiszki projektowej nie ma mocy wiążącej, tzn. nie rzutuje na ocenę kryteriów i w rezultacie nie decyduje o negatywnej lub pozytywnej ocenie projektu.
- 9) Weryfikacja fiszki projektowej ma na celu wskazanie potencjalnemu wnioskodawcy składającemu fiszkę, czy zaproponowana w fiszce projektowej koncepcja projektu wpisuje się w założenia ogłoszonego konkursu.
- 10) IOK może zdecydować o zorganizowaniu dodatkowych spotkań, na których przedstawiciele potencjalnych wnioskodawców, którzy złożyli fiszkę projektową mogą zaprezentować założenia swojej koncepcji projektu.
- 11) Jeżeli IOK zdecyduje o organizacji spotkań, o których mowa w pkt 10, spotkania są przeprowadzane indywidualnie z poszczególnymi przedstawicielami wszystkich potencjalnych wnioskodawców wyrażających wolę uczestnictwa w takim spotkaniu, którzy złożyli fiszki projektowe.
- 12) Jeżeli IOK dopuści taką możliwość w regulaminie konkursu w spotkaniach, o których mowa w pkt 10, mogą wziąć udział – oprócz pracowników IOK lub IZ danego programu operacyjnego – eksperci zewnętrzni (nie muszą to być eksperci, o których mowa w art. 49 ustawy).
- 13) Jeżeli IOK dopuści w regulaminie konkursu możliwość udziału w spotkaniach, o których mowa w pkt 10, ekspertów zewnętrznych, o których mowa w pkt 12 niebędących ekspertami, o których mowa w art. 49 ustawy, IOK w regulaminie konkursu określa również tryb ich powoływania, zapewniający, aby posiadali oni odpowiedni poziom wiedzy i doświadczenia w dziedzinie objętej konkursem.
- 14) Przed dokonaniem oceny merytorycznej albo oceny formalno-merytorycznej projektu, oceniający w celach informacyjnych zapoznają się z treścią fiszki projektowej złożonej uprzednio przez danego wnioskodawcę oraz z wynikami jej weryfikacji, o ile fiszka projektowa została złożona.
- 15) Wyniki weryfikacji fiszki projektowej (o ile została złożona) nie mają dla osób dokonujących oceny merytorycznej albo formalno-merytorycznej danego wniosku charakteru wiążącego.
- 16) Szczegółową procedurę przeprowadzania etapu weryfikacji fiszek projektowych określa IOK w regulaminie danego konkursu.

Podrozdział 10.7 – Etap oceny strategicznej w ramach EFS

- 1) Etap oceny strategicznej jest etapem nieobligatoryjnym. Zgodnie z pkt 4 podrozdziału 10.3 IZ w systemie realizacji danego programu operacyjnego lub IOK w regulaminie

konkursu określa, czy w ramach określonego naboru wniosków o dofinansowanie zgłoszonych do objęcia współfinansowaniem ze środków EFS przeprowadzany jest etap oceny strategicznej.

- 2) Do etapu oceny strategicznej kierowane są wszystkie projekty spełniające minimalne wymogi umożliwiające uwzględnienie projektu przy podejmowaniu decyzji w zakresie wyboru do dofinansowania określone w kryteriach wyboru projektów, zweryfikowane na etapach oceny poprzedzających etap oceny strategicznej. O pozytywnej bądź negatywnej ocenie projektów podlegających ocenie strategicznej decyduje wynik oceny strategicznej.
- 3) Jeżeli w ramach określonego konkursu zaplanowano przeprowadzanie etapu oceny strategicznej oraz:
 - a) alokacja przeznaczona na dany konkurs wystarczy na dofinansowanie wszystkich projektów, w odniesieniu do których w ramach ewentualnej oceny formalnej i oceny merytorycznej albo oceny formalno-merytorycznej stwierdzono, że spełniają minimalne wymogi umożliwiające rekomendowanie projektu do dofinansowania określone przez IZ w systemie realizacji danego programu operacyjnego lub przez IOK w regulaminie konkursu lub
 - b) do etapu oceny strategicznej kwalifikuje się liczba projektów uniemożliwiająca efektywne przeprowadzenie etapu oceny strategicznej określona przez IOK w regulaminie konkursu

IOK – po przeprowadzeniu etapu oceny merytorycznej albo oceny formalno-merytorycznej – może podjąć decyzję o odstąpieniu od przeprowadzania etapu oceny strategicznej w ramach danego konkursu.
- 4) Decyzja, o której mowa w pkt 3 podawana jest niezwłocznie do wiadomości publicznej w szczególności na stronie internetowej właściwej instytucji.
- 5) W przypadku odstąpienia przez IOK od przeprowadzenia oceny strategicznej w ramach danego konkursu, KOP przygotowuje listę, o której mowa w art. 44 ust. 4 ustawy na podstawie wyników oceny merytorycznej albo oceny formalno-merytorycznej.
- 6) Kryteria strategiczne podlegające weryfikacji na etapie oceny strategicznej mogą obejmować w szczególności następujące elementy:
 - a) kompleksowość i adekwatność wsparcia w stosunku do potrzeb zdiagnozowanych w regulaminie konkursu;
 - b) równowagę pomiędzy różnymi formami wsparcia;

- c) charakter grupy docelowej;
 - d) nasilenie określonego rodzaju problemów społeczno-gospodarczych na obszarze realizacji projektu;
 - e) równomierność i racjonalność rozłożenia pomocy w skali regionu lub kraju.
- 7) Oceny strategicznej projektów dokonuje panel członków KOP złożony z co najmniej 3 osób.
 - 8) Panel członków KOP funkcjonuje na podstawie regulaminu pracy KOP.
 - 9) W skład panelu członków KOP wchodzi:
 - a) pracownicy IOK oraz
 - b) eksperci, o których mowa w art. 49 ustawy.
 - 10) Eksperti powołani do panelu członków KOP muszą spełniać warunki określone w art. 49 ustawy.
 - 11) Sposób wyznaczenia przez właściwą instytucję ekspertów, o którym mowa w podrozdziale 9.1 pkt 3 do udziału w ocenie strategicznej może być różny od sposobu wyznaczenia przez właściwą instytucję ekspertów do oceny dokonywanej na wcześniejszych etapach konkursu.
 - 12) Partnerzy zaangażowani we wdrażanie danego programu operacyjnego, mogą wybierać obserwatorów, którzy mogą być obecni na posiedzeniach panelu członków KOP, w tym w spotkaniach, o których mowa w pkt 14, pod warunkiem, że nie są wnioskodawcami w danym konkursie, ani nie są powiązani z wnioskodawcami w danym konkursie.
 - 13) Przed udziałem w posiedzeniu panelu członków KOP obserwatorzy podpisują deklarację poufności, której wzór określa IOK w regulaminie konkursu.
 - 14) IOK, na wniosek panelu członków KOP, może zdecydować o zorganizowaniu spotkań panelu członków KOP, odbywających się na posiedzeniu panelu członków KOP z wnioskodawcami, na których panel członków KOP może uzyskać dodatkowe wyjaśnienia wnioskodawców, dotyczące ich projektów.
 - 15) Jeśli IOK zdecyduje o organizacji spotkań, o których mowa w pkt 14, spotkania muszą zostać przeprowadzone indywidualnie ze wszystkimi wyrażającymi wolę uczestnictwa w takim spotkaniu wnioskodawcami, których projekty podlegają ocenie strategicznej.
 - 16) Specyfika oceny strategicznej oznacza konieczność sformułowania w karcie oceny strategicznej wyczerpującego uzasadnienia oceny dokonanej przez panel członków

KOP, odnoszącego się w sposób przejrzysty i precyzyjny do wszystkich elementów składających się na obowiązujące w ramach danego konkursu kryteria strategiczne i zgodnie z którymi dokonywana była ocena strategiczna.

- 17) Jeżeli projekt został na etapie oceny strategicznej oceniony negatywnie zastosowanie mają pkt 12-13 podrozdziału 7.3.
- 18) Zgodnie z art. 45 ust. 2 ustawy po etapie oceny strategicznej IOK zamieszcza na swojej stronie internetowej oraz na portalu listę projektów wybranych do dofinansowania.

Podrozdział 10.8 – Wybór projektów współpracy ponadnarodowej i projektów innowacyjnych w ramach EFS

- 1) W ramach procedury wyboru projektów współpracy ponadnarodowej, o której mowa w art. 10 rozporządzenia EFS oraz projektów obejmujących innowacje społeczne, o których mowa w art. 9 rozporządzenia EFS wskazane mogą zostać odrębne niż opisane w podrozdziale 10.3 etapy oceny określone przez IZ PO WER w systemie realizacji tego programu operacyjnego.
- 2) Odrębne etapy oceny, o których mowa w pkt 1 określone są przez IZ PO WER z poszanowaniem ogólnych procedur wyboru projektów określonych w wytycznych.

Rozdział 11 – Wybór projektów w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT)

Do wyboru projektów w ramach ZIT stosuje się zapisy wytycznych, z zastrzeżeniem postanowień niniejszego rozdziału.

- 1) IZ RPO, na podstawie art. 123 ust 6 rozporządzenia ogólnego w związku z art. 7 ust. 4 rozporządzenia EFRR, powierza Związkowi ZIT jako IP (stowarzyszenie albo związek komunalny) albo wskazanemu jako IP organowi wykonawczemu jednej z gmin z obszaru ZIT (porozumienie międzygminne albo inne porozumienie albo umowa o współpracy w celu wspólnej realizacji ZIT zawartych pomiędzy JST położonymi na obszarze realizacji ZIT), zadania związane z wyborem projektów do dofinansowania. Związek ZIT oraz organ wykonawczy wskazany jako IP są określone dalej jako IP ZIT.
- 2) IZ RPO zapewnia udział IP ZIT w opracowywaniu propozycji kryteriów dla projektów służących realizacji Strategii ZIT, zgłoszonych do objęcia współfinansowaniem w ramach RPO, przed przedłożeniem ich KM do zatwierdzenia
- 3) W celu realizacji postanowień art. 7 ust. 4 rozporządzenia EFRR, dotyczących powierzenia odpowiedzialności za zadania związane przynajmniej z wyborem projektów, oraz w związku z art. 12 ust. 2 rozporządzenia EFS, IP ZIT uczestniczy w wyborze do dofinansowania projektów służących realizacji Strategii ZIT,

zgłoszonych do objęcia współfinansowaniem w ramach RPO. Uczestnictwo w odniesieniu do projektów wybieranych w trybie pozakonkursowym obejmuje co najmniej postanowienia pkt 6-7, natomiast w odniesieniu do projektów wybieranych w trybie konkursowym co najmniej postanowienia pkt 8.

- 4) W trybie pozakonkursowym stosowanym w odniesieniu do projektów służących realizacji Strategii ZIT, za projekty zgłoszone w rozumieniu podrozdziału 8.2 pkt 2 uznaje się projekty zamieszczone na liście, o której mowa w art. 30 ust. 8 pkt 4 ustawy.
- 5) Identyfikacja projektów, o których mowa w pkt 4, następuje na etapie opiniowania Strategii ZIT zgodnie z art. 30 ust. 5 pkt 2 ustawy.
- 6) Ocena projektu służącego realizacji Strategii ZIT, zgłoszonego do objęcia współfinansowaniem w ramach RPO w trybie pozakonkursowym jest przeprowadzana przez IZ RPO, z zastrzeżeniem oceny przez IP ZIT spełniania przez projekt kryteriów dotyczących jego zgodności ze Strategią ZIT.
- 7) W ramach wyboru do dofinansowania projektu służącego realizacji Strategii ZIT, zgłoszonego do objęcia współfinansowaniem w ramach RPO w trybie pozakonkursowym, informacja, o której mowa w podrozdziale 8.3 pkt 7, przekazywana jest również IP ZIT.
- 8) W trybie konkursowym stosowanym w odniesieniu do projektów służących realizacji Strategii ZIT, zgłaszanych do objęcia współfinansowaniem w ramach RPO:
 - a) rola IOK powierzana jest co najmniej IP ZIT – oznacza to, że rolę IOK może pełnić samodzielnie IP ZIT lub rola ta może być współdzielona z inną lub innymi właściwymi instytucjami (np. IZ RPO);
 - b) IP ZIT dokonuje co najmniej oceny stopnia spełniania przez projekt kryteriów dotyczących jego zgodności ze Strategią ZIT – co oznacza, że pracownicy IP ZIT lub eksperci wskazani przez IP ZIT uczestniczą w pracach KOP, dokonując oceny co najmniej w zakresie ww. kryteriów;
 - c) IP ZIT wspólnie z IZ RPO dokonują wyboru projektów do dofinansowania – co jest równoznaczne z tym, że zarówno IP ZIT jak i IZ RPO zatwierdzają listę, o której mowa w art. 44 ust. 4 ustawy.

Rozdział 12 – Wybór projektów zintegrowanych

- 1) Projekty zintegrowane, o których mowa w art. 32 ust. 2 ustawy, powinny być wybierane w obszarach wymagających komplementarnych i skoordynowanych rozwiązań, dla których uzasadniona jest realizacja co najmniej dwóch projektów

finansowanych ze środków jednego, dwóch lub trzech funduszy europejskich (EFS, EFRR lub Fundusz Spójności).

- 2) Projekty zintegrowane ze względu na ich specyfikę mogą być w szczególności narzędziem realizacji programów rewitalizacji i systemu edukacji.
- 3) Poszczególne projekty w ramach projektu zintegrowanego mogą wpisywać się w realizację różnych osi priorytetowych danego programu operacyjnego.
- 4) Kryteria wyboru projektów wpisujących się w założenia projektu zintegrowanego uwzględniają w szczególności ogólny cel projektu zintegrowanego.
- 5) Wybór do dofinansowania projektu zintegrowanego gwarantuje realizację określonej liczby projektów składających się na projekt zintegrowany w ściśle określonym harmonogramie.
- 6) W systemie realizacji danego programu operacyjnego IZ może określić szczegółowe zasady dotyczące wyboru projektów zintegrowanych, z uwzględnieniem zasady, że tryb konkursowy powinien być stosowany jako podstawowy tryb wyboru projektów zintegrowanych.
- 7) W zależności od decyzji właściwej instytucji w ramach procedury wyboru do dofinansowania projektów zintegrowanych zakładających finansowanie ze środków EFS może być przeprowadzany etap preselekcji, o którym mowa w podrozdziale 10.5, z zastrzeżeniem, że na etapie preselekcji ocenie podlega uproszczony wniosek o dofinansowanie zawierający koncepcję projektu zintegrowanego, natomiast na kolejnym etapie lub na kolejnych etapach oceny do dofinansowania wybierane są pojedyncze projekty przewidujące finansowanie z właściwej osi programu operacyjnego, składające się na projekt zintegrowany.
- 8) W przypadku wprowadzenia etapu preselekcji, o którym mowa w podrozdziale 10.5, wnioski o dofinansowanie projektów składających się na projekt zintegrowany oceniony pozytywnie na etapie preselekcji, składane są do kolejnego etapu oceny w ramach właściwej osi priorytetowej danego programu operacyjnego.